

Ympäristönsuojelun vuosiraportointiohje toiminnanharjoittajille jätetietojen raportointia varten

Jäte- ja tuotetietojärjestelmän raportoinnin kehittämisryhmä

1.12.2025

Sisällys

Keskeiset käsitteet	3
Jäte- ja tuotetietojärjestelmän kehittämisryhmä	3
1 Sähköisen asiointipalvelun käyttö	4
1.1 Määräaikaisraportointi ja lisäohjeita	4
1.2 Excelin hyödyntäminen jätetietojen raportoisessa	5
2 Johdanto jäteraportointiin	7
2.1 Raportointilomakkeiden näkyminen asiointipalvelussa	7
2.2 Jätelomakkeet	8
2.3 Tuotteet, sivutuotteet ja lannoitevalmisteet	13
2.3.1 Tuotantolomake	13
2.3.2 Jätelomakkeet jätestatuksen omaaville tuotteille	15
2.4 Raaka-aineet	15
2.4.1 Jäteperäiset raaka-aineet	16
2.4.2 Sivutuotteet (jätelaki 5a§)	16
2.5 Energiantuotanto	17
2.5.1 Ohje valvojalle	17
2.5.2 Ohje toiminnanharjoittajalle	17
2.6 Yhdyskuntajätevedenpuhdistamon lietteet	18
2.7 Elintarviketeollisuuden elintarvikejätteet	18
3 Tietojen raportointi	22
3.1 Jätenimike (LoW-koodi)	22
Lanta	23
Maa- ja kiviaines, ruoppausmassa	23
3.2 Jätteen tyyppi	24
3.3 Kuvaus jätelajista	25
3.4 POP-jäte	25
3.5 Jätteen alkuperä	26
3.5.1 Jätteen alkuperä ja jätesiirto satamien raportoinnissa	29
3.6 Toiminta, jossa jäte on syntynyt	29
Teollisuuslaitos A, Toiminnassa syntyvät jätteet (lähtevä jätevirta)	34

Jätteenkäsittelijä B: Hyödynnetyt/käsitellyt jätteet (tuleva jätevirta)	35
3.6.1 Jätteenkäsittelijöiden, jätteenpolttolaitosten ja satamien toiminnot	35
3.7 Jätteen käsittelytapa (R/D-koodi) ja käsittelymenetelmän kuvailu	35
3.7.1 R10 koodin käyttö jätteen hyödyntämisessä maanviljelyssä (ja R 5.2 koodin käyttö metsälannoitteena)	37
3.7.2 R4 koodin käyttö metallijätteen hyödyntämisessä	37
3.8 Jätteiden varastointi	38
3.9 Jätesiiro	39
3.9.1 Suomen sisäinen jätesiiro	39
3.9.2 Kansainvälinen jätesiiro	40
3.9.3 YLVA-kohteen sisäinen jätesiiro osiolta toiselle	44
3.10 Jätteen määrä ja käytettävät yksiköt	45
3.11 Jätteen kuiva-aine (%)	45
3.12 Jätteen ominaisjättemäärä	45
4 Jäteraportoinnin lisäohjeita	49
4.1 Rakenteisiin hyödynnetty jäte	49
4.2 Ympäristöluvanvaraisten kohteiden alueella maarakentamisessa hyödynnetty jäte	49
4.3 Epäkurantit jätevesiviemäriin johdettavat nestemäiset tuote-erät (jätteet)	49
5 Lomakkeen tarkistaminen ja lähettäminen	50
5.1 Herätteet ja muistutukset lomakkeiden tarkistamiseen	50
5.2 Lomakkeen lähettäminen	51

Liite 1: Hyödyntämismenetelmiä koskevat R-koodit ja esimerkit

Liite 2: Loppukäsittelymenetelmiä koskevat D-koodit ja esimerkit

Liite 3: Jätteiden tilavuuspainoja

Liite 4: YLVA-tuotantolomakkeen valinnat (jäte, EEJ, sivutuote)

Liite 5: Kuiva-aineprosentit

Pvm	Päivitys
11.10.2022	Muokattu ohje uusien jätelain vaatimusten mukaiseksi (luonnosversio)
20.12.2022	Täsmennetty ohjetta ja päivitetty kuvia, lisätty kappale 4.3 (luonnosversio)
23.2.2023	Päivitetty mm. kappaletta 3.6, lisätty kpl 2.4.1 ja 3.9.2.3
27.2.2024	Päivitetty kappaleita 2.1, 2.2, 2.3.1, 2.5, 3.2–3.6, 3.9.2 ja 3.12. Lisätty uusi kpl 2.7
12.4.2024	Päivitetty kappaleita 2.4, 2.7, 3.9.1, 3.12 sekä taulukkoa 9
31.3.2025	Päivitetty lähinnä kappaleita 2.3-2.7, 3.1, 3.4-3.9, 3.11, 4.3 ja 5.
1.12.2025	Lisätty kappaleet 1.1 ja 5.1. Päivitetty lähinnä kappaleita 2.5, 2.7, 3.6, 3.11, 4.2 ja 5.

Keskeiset käsitteet

EEJ	Ei enää jätettä (aiemmin end-of-waste, EoW). Jätteen luokittelun päättyminen jätelain 5 b §:n mukaisesti.
JL	Jätelaki 646/2011
Jätenimike	jäteasetuksen 978/2021 jäteluettelon, liite 3 kuusinumeroinen tunnusnumero ja sen sanallinen kuvaus. Jätenimikkeet pohjautuvat Euroopan jäteluetteloon List of Waste, LoW. Tämän vuoksi jätenimikkeestä käytetään tässä myös termiä LoW-koodi tai jätekoodi, jotka tarkoittavat samaa asiaa kuin aiemmin käytetty EWC-koodi.
Kohde	YLVAan perustettu valvontakohte.
Osio	Kohde rakentuu osioista. Kohteen alla on määriteltynä yksi tai useampi osio sen mukaan, millaisia toimintoja valvontakohteella on.
Piste	Osiolla voi olla yksi tai useampi piste, jolle tallennetaan kunkin osion raportoitavat tiedot. Kullakin osiolla voi olla omat jätelomakkeet, jotka on kaikki täytettävä.
YLVA	Ympäristönsuojelun raportointipalvelu, joka on tarkoitettu ympäristönsuojelulain (527/2014) nojalla lupa-, ilmoitus- ja rekisteröintivelvollisille asiakkaille. Palvelussa asiakas voi täyttää ja lähettää sähköisen raportin, jonka sisältö ja jakso on määrätty ympäristöluvassa, ilmoitusta koskevassa päätöksessä tai rekisteröintiä koskevassa valtioneuvoston asetuksessa.

Jäte- ja tuotetietojärjestelmän kehittämisryhmä

Ympäristöministeriön hallinnoiman jäte- ja tuotetietojärjestelmä -hankkeen (JTT-hanke) ohjausryhmä on nimennyt keväällä 2021 kehitysryhmän, jonka tehtävänä on laatia ohjeita ja linjauksia jäte- ja tuotetiedon raportoinnista toiminnanharjoittajille ja viranomaisille. Vastaava ryhmä on aiemmin toiminut YLVA-hankkeen nimeämänä. JTT-hankkeen jäte- ja tuotetiedon kehittämisryhmässä on mukana asiantuntijoita Lupa- ja valvontavirastosta, Suomen ympäristökeskukselta, Tilastokeskukselta sekä ympäristöministeriöstä. Elintarvikejäte- ja tuotetiedon osalta ohjeistuksen laadintaan on osallistunut myös Luonnonvarakeskus (LUKE).

1 Sähköisen asiointipalvelun käyttö

Ympäristönsuojelun tietojärjestelmän valvontaosaan (YLVA) raportoidaan ympäristöluvan edellyttämät tiedot määräajassa. Vuositiedot on raportoitava pääsääntöisesti raportointivuotta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Palvelu löytyy sähköiseltä palvelualustalta osoitteesta <https://sahkoinenasiointi.ahtp.fi/fi>.

Palveluista valitaan **Ympäristönsuojelun raportointipalvelu - YLVA** ja sieltä **YLVA - Ympäristönsuojelun raportointipalvelu toiminnanharjoittajille**

Kukin raportointikausi (vuosi) aloitetaan uutena asiointina. Asiointia kirjataan kaikki ko. raportointivuotta koskevat jätemäärätiedot. Raportointi on valmis, kun kaikki lomakkeet on lähetetty ja viranomaisen taholta tarkastettu ja hyväksytty onnistuneesti. Mahdollisia täydennyksiä tehtäessä käytetään jo aloitettua asiointia, josta löytyvät täydennyspyynnöt ja täydennettävät lomakkeet.

1.1 Määräaikaisraportointi ja lisäohjeita

Vuosiraportointi aloitetaan "Tehtävät"-valikosta valitsemalla "Määräaikaisraportointi". Raportoinnin aloittamisesta ja täytettyjen lomakkeiden lähettämisestä on ohjeita sivulla <https://www.lv.fi/ymparisto/ylva-palvelukokonaisuus>

Vuosiraportoinnissa yleisesti huomioitavia asioita:

- Mikäli jollekin raportointilomakkeelle ei tule lainkaan raportoitavia tietoja ko. raportointivuonna, rastitaan "ei raportoitavia tietoja tällä raportointijaksolla"
- Kun kaikki lomakkeen tiedot on täytetty, rastitetaan "Valmis lähetettäväksi", jolloin lomake tallentuu lähetettävien lomakkeiden kansioon, lomakkeen ikkuna sulkeutuu ja asiointi palautuu etusivulle. Kaikki lomakkeet lähetetään kappaleen 5 Lähettäminen ohjeen mukaisesti.
- Onnistuneesti lähetetystä lomakkeesta tulee sähköpostikuittaus sekä viestin lähetyksestä, että sen saapumisesta viranomaisen järjestelmään.

Jätetietojen raportointi on osa vuosiraportointia, jossa on huomioitava mm. seuraavat asiat:

- Mikäli kohteella on useampi kuin yksi osio ja jätteet liikkuvat osioiden välillä, tulee kohteen sisäiset siirrot raportoida lähtevän jätevirran lomakkeella vain, mikäli valvoja sitä edellyttää. Huom! Tarkista jätteenkäsittelijöiden ohjeesta tarkemmat suositukset jätteenkäsittelijöitä koskien (mm. jätteenpolttolaitosten ja jätevedenpuhdistamoiden osalta). Valvoja määrittelee kullekin osiolle tarvittavat lomakkeet täytettäväksi.
- Jättemäärätietojen kirjaamisen helpottamiseksi voi näytölle hakea **vertailujaksoksi aiemman** vuoden, jolla on aiemmin kirjattu jätetietoja. Vaihtoehtoisesti kirjaamisen voi aloittaa valitsemalla vaihtoehdon "ei vertailujaksoa".
- **Mittayksiköt:** Jättemäärätiedot raportoidaan jätelomakkeelle aina painoyksikköinä, joko tonneina tai kilogrammoina per vuosi. Järjestelmässä oletuksena on tonnia/vuosi. Mikäli jättemäärä halutaan ilmoittaa kilogrammoina, valitaan "Raportoin tiedot kiloina" ja täytetään raportointilomakkeelle tiedot kilogrammasarakkeeseen. Järjestelmä laskee automaattisesti jättemäärän tonneiksi, joka kirjautuu myös tonneina tietojärjestelmään. Huom! Jos tiedot toimitetaan järjestelmään ns. suorasiirtona, jättemäärä ilmoitetaan aina tonneina/vuosi.
- Mikäli tiettyä aiempina vuosina raportoitua jätelajia ei ole lainkaan syntynyt ko. raportointivuonna, rivin voi poistaa sellaisten kertaluontoisten jäte-erien osalta, joita ei enää raportoida. Mikäli kyseistä jätettä on tarvetta raportoida myös jatkossa, merkitään lomakkeelle jättemääräksi 0.

1.2 Excelin hyödyntäminen jätetietojen raportoinnissa

Vuoden 2025 tietojen raportoinnista lähtien on mahdollista hyödyntää Exceliä seuraavilla lomakkeilla:

- Toiminnassa syntyvät jätteet,
- Toiminnassa hyödynnetyt ja käsitellyt jätteet,
- Toiminnassa hyödynnetyt ja käsitellyt jätteet, kaatopaikka.

Tällöin jätetietojen täyttäminen tehdään Excelissä, mutta lopullinen tarkistus ja lomakkeen lähettäminen lomakkeella. Raportoinnin voi kuitenkin edelleen tehdä pelkästään lomakkeella, mikäli ei ole tarvetta hyödyntää Excel-ominaisuuksia.

Excelillä raportointi voidaan aloittaa aikaisintaan tammikuussa raportoitaessa edellisen vuoden tietoja. Raportointi aloitetaan aukaisemalla normaalisti jokin yllä mainituista jätelomakkeista ja valitsemalla vertailujakso (tai ilman vertailujaksoa) sekä kilogrammat tai tonnit. Lisäksi jätteenkäsittelijöillä tulee valittavaksi kysymys ”Käsitelläänkö laitoksessa yhdyskuntajätettä”. Tämän jälkeen tallenna luonnos ja paina ”Vie Exceliin”, jolloin lomakkeen tiedot viedään Exceliin. Excel tallennetaan omalle koneelle joko annetulla lomakkeen nimellä tai nimeämällä Excel haluamallaan tavalla. Tämän jälkeen täydennä Exceliin tarvittavat tiedot.

Kuva 1 Excelin vieminen lomakkeelta omalle koneelle täydentämistä varten

Kuva 2 Täydennetyn Excelin tuominen takaisin lomakkeelle

Kun Exceliin on täydennetty kyseisen vuoden tiedot, lomakkeen tuonnin mahdollistamiseksi tarkista seuraavien seikkojen avulla, että tuot oikean Excelin oikealle lomakkeelle:

- Excelin ja lomakkeen kohde- ja pisteID tietojen, raportointivuoden, vertailujakson sekä versionumeron tulee vastata toisiaan.
  - Lomakkeelta kohde- ja pisteID tiedot löytyvät lomakkeen yläosasta ”Näytä lisää” painikkeen alta ja Excelistä 1. välilehden yläosasta.
- Raportoitava yksikkö (kg/tn) tulee olla yhteneväinen lomakkeen kanssa.
- Tarkista myös, että Excelissä lomakkeen versio vastaa lomakkeen kohdassa ”Tuo Excelistä” mainittua versiota, esim. Syntyvatjatteet_v4.
  - Tämän tiedon löydät Excelin ensimmäisen välilehden solusta G10. Tiedot tuodaan Excelistä takaisin lomakkeelle painikkeesta ”Tuo Excelistä”.

Lomakkeella olevat tiedot korvautuvat Excelillä tuoduilla tiedoilla. Myös vertailudata näytetään lomakkeella, kuten se on Excelissä.

Toiminnassa syntyvät jätteet

Ei raportoitavia tietoja tällä raportointijaksolla

Vertailujakso

01.01.2023 - 31.12.2023

* Käsitelläänkö laitoksessa yhdyskuntajätettä? i

- Kyllä
 Ei

* Raportoin tiedot

- Tonneina
 Kilogrammoina

[VIE EXCELIIN](#)

Tallenna luonnos, jotta voit ladata tiedot Exceliin täytettäväksi

[TUO EXCELISTÄ](#)

Korvaa lomakkeen tiedot tuomalla tiedot Excelistä

* Jätteet

LOW-KOODI	KUVAUS JÄTELAJISTA	KOKONAISPAINO (t/v)		KUIVA- AINE (%)		JÄTTEEN SIIJOITUS (R/D-KOODI)								
		2025 *	2023	2025 *	2023	TYYPPI	POP-JÄTE	ALKUPERÄ	TOIMINTA, JOSSA JÄTE ON SYNTYNYT	R/D-KOODI	KÄSITTELYMENETELMÄN KUVAILU	VASTAANOTTAJA	KUNTA / MAA	
191202	Rautametalli		39			1	ET	1.0	7 Jätef	R12.2	Paalaus	Paperinkerä	Aka	1
191212	Seulan alite ulos		201			1	ET	1.0	7 Jätef	R12.2	Epäorgaanisen jät	Paperinkerä	Ouli	2
191210	polttokelpoinen jäte		3 102			1	ET	1.0	7 Jätef	R1.1	Käyttö pääasiassa:	Oulun Enerç	Ouli	3
Kaikki vaaralliset yht. (t/v)		0	0											
Kaikki ei-vaaralliset yht. (t/v)		0	3 342											
Kaikki raportoidut yht. (t/v)		0	3 342											

Kuva 3 Toiminnassa syntyvät jätteet lomakkeen Excelin vienti ja tuonti painikkeet. Kuvan tilanteessa kyse jätteenkäsittely-yrityksestä, jolle voi tulla valinta "Käsitelläänkö laitoksessa yhdyskuntajätettä" (Kyllä/Ei).

Muita huomioita Excelin käytössä:

- Lomakkeelle ei voi tuoda itse tehtyä Exceliä, tietojen tuonti lomakkeelle onnistuu ainoastaan kyseiseltä jätelomakkeelta ladatulla Excelillä.
- Exceliin tulee kirjata jätemäärät lomakkeella tehdyn yksikkövalinnan mukaisesti (tonnit tai kilogrammat).
- Excelissä olevia sarakkeita ei saa poistaa** (jotta lomakkeelle vienti onnistuu). Tarpeettomia sarakkeita voi kuitenkin piilottaa, mikäli poistaa ensin suojauksen. Ohje suojauksen poistamisesta löytyy Excelistä.
- Kun kopioit vertailudataa sisältävän rivin, niin tyhjennä vertailuvuoden tiedot (kokonaispainot ja kuiva-aine%).
- Mikäli vertailuvuoden dataa sisältävän rivin tieto (esim. R/D koodi) päivitetään Exceliin, tuodaan päivitetty tiedot lomakenäkymään, mutta päivitys ei vaikuta raportointikannassa olevaan vertailuvuoden tietoihin.
- LoW-koodin sekä muiden valintojen mukaan osa soluista jää harmaaksi, mikä ohjaa välttämään harmaana olevia kenttiä (perustuu samoihin lomakkeella käytettyihin sääntöihin).
- Kansainvälisten jätesiirtolupien osalta erota eri jätesiirtoluvut pilkulla.

- Excelin LoW-koodit sekä R- ja D-koodit välilehdiltä voi käydä tarkistamassa ja kopioimassa LoW-koodin sekä katsomassa R/D-koodien selitteet ja esimerkit.
- Valintalistat -välilehdellä voi käydä katsomassa Basel-koodien selitteet. Muut tiedot ovat alavetovalikkoja varten.
- Excelissä ei ole muoto- ja ristiin tarkistuksia, eikä myöskään herätteitä ja muistutuksia kuten lomakkeella, joten lopulliset tarkistukset ja korjaukset tehdään lomakkeella ennen lomakkeen lähettämistä.

Aluehallinnon asiointipalvelu		17.02.2026											
Ympäristöasioiden asiointipalvelu													
ely:10 Ely-Keskus													
Asiakas:	Y-tunnus: 0519456-1	Nimi: Ympäristöministeriö											
Käsite:	ID: 100301149	Nimi: Testikohte jätteenkäsittely YM	Kunta: Helsinki										
Osio:	ID: 1901001578	Nimi: Testikohte jätteenkäsittely YM	Kuvaus: Pääosio										
Piste:	ID: 1901002485	Kuvaus: Toiminnassa syntyvät ja eteenpäin toimitetut jätteet											
Raportoitu jaksot:	Alkupäivämäärä: 01.01.2026	Päätymispäivämäärä: 31.12.2026											
Toiminnassa syntyvät jätteet		Lomake: syntyvatjatteet_v4											
Vertailujakso: 01.01.2024 - 31.12.2024		Älä poista sarakkeita (jotta lomakkeelle vienti onnistuu), mutta voit piilottaa tarpeettomia sarakkeita!											
Raportoin tiedot: Toiminta		Huom! Kun kopioit vertailutietoa sisältävän rivin, niin tyhjennä vertailuvuoden tiedot (kokonaispainot ja kuiva-ainet%)											
Käsiteltäessä laitoksessa yhdyskuntajätettä? Kyllä													
Jätelaji	Kokonaispaino *	Kuiva-ainet%		Sisältääkö jätte yhdyskuntajätteen vesiliuotteita?	POP-jäte*	Alkuperä *	Toiminta *	Arvio yhdyskuntajätteen osuudesta, %*	Arvio yhdyskuntajätteen osuudesta, %*, vertailuvuosi	Käsitelymenetelmä		Hygii	
		(t/v)	(kg/v)							(Listaukset ja nasa-arvot jätteet)	R/D *		Käsitelymenetelmän kuvaus*
LoW-koodi *	Kuvaus jätelajista *	2026	2024	2026	2024	Jätteen tyyppi *							
200301	Sekajäte toimistoista	100,00	2,80	100 000,00	2 600,00	1 Vaaraton jätte	Ei	1.0 Omassa toiminnassa syntynyt jätte	4 Yhdyskunnat (asuminen, hallinto, kauppa ja palvelut)		R12.2	Siirtokuormukseen	
150102	Muovipakkaukset prosessista	50,00	1,23	50 000,00	1 230,00	1 Vaaraton jätte	Ei	1.0 Omassa toiminnassa syntynyt jätte	2 Teollisuus		R5.5	Muovijätteen granulointi	
200304	Sakokaivoilietteet	100,00		100 000,00	19	1 Vaaraton jätte	Ei	1.0 Omassa toiminnassa syntynyt jätte	4 Yhdyskunnat (asuminen, hallinto, kauppa ja palvelut)		R12.2	Jätevedenpuhdistamolle	
080111	Maailijätteet	1,50		1 500,00		3 Vaarallinen jätte	Ei	1.0 Omassa toiminnassa syntynyt jätte	2 Teollisuus		D10	Vaarallisen jätteen poitoilaitokselle	

Kuva 4 Esimerkki Toiminnassa syntyvät jätteet -lomakkeelta ladatusta Excelistä, jonne kirjattu raportointivuoden tietoja.

2 Johdanto jäteraportointiin

Jäteraportointia koskevia ohjeita on annettu myös seuraavissa toimialakohtaisissa raportointiohjeissa: jätteenkäsittelijät, eläinsuojat, jätevedenpuhdistamot, kalankasvatus, turkistarhat, turvetuotanto ja asfalttiasemat, jolloin noudatetaan tämän ohjeen sijaan ensisijaisesti toimialakohtaisia ohjeita.

Valvonnan ohella YLVAan raportoituja jätemäärätietoja hyödynnetään laajasti mm. jätetilastoinnissa, kansainvälisessä raportoinnissa (mm. jätedirektiivi, jätetilastoasetus ja E-PRTR päästörekisteriä koskeva asetus), seurannassa ja tutkimuksessa. Tämän vuoksi on erityisen tärkeää, että tietojärjestelmään kirjataan tiedot oikein ja noudatetaan tarkasti ohjeistusta.

2.1 Raportointilomakkeiden näkyminen asiointipalvelussa

Jäteraportoinnin lomakkeet sijaitsevat Lomakkeiden täyttämisen välilehdellä Jätteet ja jätehuolto otsikon alla. Lomakkeen nimi on vakio, kuten ”Toiminnassa syntyvät jätteet” ja ”Toiminnassa hyödynnetyt ja käsitellyt jätteet”. Sen sijaan valvoja voi määritellä lomakkeiden pisteiden kuvauksiin pisteille kuvaavat nimet kohteelle määriteltyjen osioiden mukaisesti, esim. alla olevan mukaisesti ”LARElle tulevat jätteet”:

Jätteet ja jätehuolto

Jätteenkäsittelyalueelta lähtevät jätteet.	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Jätteenkäsittelyalueelle varastoidut jätteet	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Tulevat jätteet, hyötyjätetoiminnot	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaarattoman jätteen kaatopaikalle loppusijoitetut jätteet	1	0	0	0	0	0	0	0	0
NJKL tulevat jätteet	1	0	0	0	0	0	0	0	0
NJKL lähtevät jätteet	1	0	0	0	0	0	0	0	0
LARElta siirtokuormatut jätteet (ulos)	1	0	0	0	0	0	0	0	0
LARElle tulevat jätteet	1	0	0	0	0	0	0	0	0
LARElla varastossa olevat jätteet vuoden lopussa	1	0	0	0	0	0	0	0	0

Kuva 5 Ympäristönsuojelun vuosiraportoinnin lomakenäkymä, osioiden nimeäminen

Lomakenäkymästä näkee myös lomakkeen tilan; luonnos, valmis lähetettäväksi, lähetetty, hyväksytty ja palautettu.

Lomakkeen eri tiloja kuvataan seuraavin symbolein:

- **Luonnos:** Lomake pysyy luonnostilassa ja on muokattavissa siihen asti, että merkitset sen olevan valmis lähetettäväksi.
- **Valmis lähetettäväksi:** Lomake on nyt valmis lähetettäväksi, ja voit lähettää sen osana vuosiraportointia Lähettäminen-välilehdellä.
- **Lähetetty:** Kun olet lähettänyt lomakkeen, se siirtyy Lähetetty-tilaan.
- **Hyväksytty:** Valvoja on hyväksynyt lomakkeen YLVAssa.
- **Mitätöity:** Valvoja on mitätöinyt lomakkeen YLVAssa.
- **Palautettu:** Valvoja on lähettänyt sinulle täydennyspyynnön.

2.2 Jätelomakkeet

Täytettävien lomakkeiden määrä riippuu siitä, minkälaisesta laitoksesta ja toiminnosta on kyse, mitä ympäristöluvassa määrätään raportoinnista ja kuinka asiasta on valvontaviranomaisen kanssa tarkemmin sovittu. Valvoja perustaa YLVAssa tarpeelliset lomakkeet, jotka toiminnanharjoittajan tulee täyttää (lomakkeiden nimet pysyvät vakiona, mutta valvoja nimeää osion pisteille kuvaavan nimen, joka voi erota lomakkeen nimestä). Esimerkiksi jätekeskus, jolla on useita erityyppisiä toimintoja alueellaan (kuten jätteiden loppusijoitus kaatopaikalle, kompostointi, vaarallisten jätteiden ja hyödynnettävien jätteiden vastaanotto ja edelleen toimitus muualle hyödynnettäväksi tai loppukäsiteltäväksi), raportoi jätemäärätiedot kunkin erityyppisen toiminnon osalta omalla lomakkeella. Mikäli toiminnanharjoittaja ei itse käsittele tai varastoi merkittävässä määrin jätteitään, raportoidaan tiedot vain lähtevän jätevirran osalta.

Laitokselta lähtevät jätteet raportoidaan ”Toiminnassa syntyvät jätteet lomakkeelle” ja laitokselle tulevat jätteet ”Toiminnassa hyödynnetyt ja käsitellyt jätteet” lomakkeelle (taulukko 1). Lähtevän ja tulevan

jätevirran lomakkeille tulee täytettäväksi lisätietoja, jotka tulevat täydennettäväksi vain silloin, kun tietyt taustatiedot on täytetty lomakkeille. Näitä ovat mm. kansainvälinen jätesiiro, arvio yhdyskuntajätteen osuudesta (riippuen mm. YLVAan määritellystä luvanvaraisuudesta) ja yhdyskuntajätevesilietteen hygienisointitapa.

Taulukko 1. Kaikille yhteiset ympäristönsuojelun vuosiytteenvedon jäteraportointiin liittyvät lomakkeet

Toiminnassa syntyvät jätteet (Lähtevä jätevirta)	Omassa toiminnassa syntyneiden tai muualta vastaanotettujen jätteiden toimittaminen joko muualle tai kohteen toiselle osiolle loppukäsiteltäväksi tai hyödynnettäväksi
Toiminnassa hyödynnetyt ja käsitellyt jätteet (Tuleva jätevirta = Laitoksella vastaanotettu, esikäsitelty, käsitelty, hyödynnetty tai välivarastoitu jätevirta)	Toiminnassa hyödynnetyt ja loppukäsitellyt jätteet (sis. myös raaka-aineena käytettävät jätteet). Lomakkeella ilmoitetaan jätteet, jotka ovat tulleet hyödynnettäväksi tai loppukäsiteltäväksi toiselta toimijalta, toisesta toimipaikasta tai omasta varastosta/kohteen toiselta osiolta.
Varastoidut jätteet vuoden lopussa	Raportointivuoden lopussa oleva jätteiden varastointitilanne, joka sisältää sekä raportointivuonna että edellisvuosina varastoon jääneet jätemäärät (varastoidut jätteet odottavat toiminnassa tapahtuvaa loppukäsittelyä, hyötykäyttöä tai toimittamista eteenpäin).
Laitoksen ominaisjätemäärä	Kokonaisjätemäärä suhteessa toiminnan laajuuteen ja/tai toiminnalle tyypillisten jätteiden määrä suhteessa toiminnan laajuuteen. Kaikki jätteen tuottajat, joilla syntyy jätettä yli 100 t/v, ei koske kuitenkaan jätteen käsittelijöitä.

Lisäksi raportoidaan tietyille toimialoille ja tietyissä tapauksissa taulukossa 2 mainittuja tietoja. Lomakkeet tulevat täytettäväksi, mikäli valvoja on lisännyt ne kohteelle.

Taulukko 2: Tietyille toiminnanharjoittajille kohdennetut jätteisiin liittyvät lomakkeet.

Jätelomake	Raportointivelvollisuus	Raportoitavat tiedot
Jäteöljyn käsittelyssä syntyneet tuotteet	Jäteöljyn käsittelijät, jotka käsittelevät jäteasetuksen 1 §:ssä tarkoitettuja jäteöljyjä ¹ ja niistä tehdään perusöljyä, kevyttä polttoöljyä, raskasta polttoöljyä, dieselöljyä, polttoaineksi soveltuva käsiteltyä jäteöljyä tai muita tuotteita tai tuotoksia. Raportoidaan muutkin tuotteet (jätteet) kuin EEJ-tuotteet Ei koske jäteöljyn välivarastointia.	Tuote ja tuotteen käyttötarkoitus ja määrä t/v
Laitoksen omassa energiankulutuksessa hyödynnetyn jäteöljyn määrä	Jäteöljyn käsittelijät, jotka käsittelevät jäteasetuksen 1 §:ssä tarkoitettuja jäteöljyjä ja hyödyntävät jäteöljyä laitoksen omassa energiankulutuksessa.	Omassa energiankulutuksessa hyödynnetyn jäteöljyn määrä t/v
Yhdyskuntajätteen poltossa syntyvän tuhkan ja kuonan käsittely	Yhdyskuntajätteen poltossa syntyneen pohjatuhkan tai -kuonan käsittelijä. Raportointivelvollisuus alkaa v.2023 tiedoista	Jätteenpolttolaitoksen tiedot (nimi, y-tunnus, osoite ja sijaintikunta), pohjatuhkasta ja kuonasta erotettujen metallirikasteiden määrä (t/v) ja metallipitoisuus %
Elintarvikealan toimijoiden raportointi elintarvikejätteestä	Elintarvikelain 5.1§ 1 kohdassa tarkoitettun elintarvikealan ilmoituksenvarainen toimija. Ei koske alkutuotannon toimijoita. Ympäristöluvanvaraiset käyttävät Toiminnassa syntyvät jätteet -lomaketta	Elintarvikejätteen määrä t/v (kg/v), käsittelytapa sekä mahdollisuuksien mukaan arvio jätteenä käytöstä poistetun syömäkelpoisen elintarvikkeen kokonaismäärä.

Tarvittaessa tulee täyttää myös raaka-aine, tuotanto, polttoaine ja näytetiedot -lomakkeet taulukon 3 mukaisesti.

¹ Jäteöljyllä tarkoitetaan kokonaan tai osittain mineraaliöljystä tai synteettisestä öljystä koostuvaa, alkuperäiseen käyttötarkoitukseensa soveltumatonta voiteluainetta tai teollisuusöljyä.

Taulukko 3: Muita jätteisiin liittyviä lomakkeita (valvoja lisää tarvittaessa)

Lomakkeen nimi	Ryhmä tai piste	Raportoittavat tiedot jätteiden osalta
Raaka-aine	Yleinen raportointi	Mikäli tuotannon raaka-aineena käytetään jätteitä, tulee jäte raportoida sekä tuotannon raaka-aineissa että toiminnassa hyödynnettyjen ja käsiteltyjen jätteiden (tulevat jätteet) lomakkeella
Tuotanto	Yleinen raportointi	Kirjataan normaalin tuotannon lisäksi: - EEJ (ei enää jätettä) statuksella olevat tuotteet; kuvaus tuotteen tai materiaalin käyttötarkoituksesta + perusta (lausunto/päätös/asetus/EU-säädös) - Sivutuotteet (jätelaki 5 a §) - Uudelleenkäytön valmistelun jälkeiset tuotteet - Ruokaviraston hyväksymä lannoitevalmiste (tuote/EEJ-tuote/jäte/sivutuote) -Sivutuoteasetuksen (EY N:o 1069/2009) mukaiset eläimistä saatavat sivutuotteet silloin, kun ne eivät mene biologiseen käsittelyyn (esim. mädätys)/ kaatopaikalle/polttolaitokselle
Polttoaine	Ilmapiste	Jäteperäinen polttoaine tulee raportoida sekä polttoaineen käyttölomakkeella että hyödynnettyjen ja käsiteltyjen jätteiden (tulevat jätteet) lomakkeella
Toiminnassa hyödynnetyt ja käsitellyt jätteet, kaatopaikka	Jätepiste	Kaatopaikalla hyödynnetyt tai kaatopaikalle loppusijoitetut jätteet. Huom! Käytetään vain kaatopaikkaosiolla.
Näytetiedot, jäte	Jätepiste	Yhdyskuntajätevedenpuhdistamolla syntyvät lietteet. Näytetiedot -lomake on liitetty puhdistamo koskevaan osioon

Näytön riville ei mahdu näkyviin kaikki täytettävät sarakkeet, mutta oleellimmat sarakkeet ovat näkyvissä. Rivin vasemman reunan i-kohdasta näkyy kuitenkin kaikki täytettävät kohdat.

Toiminnassa syntyvien jätteiden lomake esitetty seuraavassa kuvassa.

Toiminnassa syntyvät jätteet

 Ei raportoitavia tietoja tällä raportointijaksolla

Vertailujakso

01.01.2024 - 31.12.2024

Raportoin tiedot

- Tonneina
- Kilogrammoina

Tallenna luonnos, jotta voit ladata tiedot Exceliin täytettäväksi

Korvaa lomakkeen tiedot tuomalla tiedot Excelistä

Jätteet

LOW-KOODI	Kuvaus JÄTELAJISTA	KOKONAISRAIVIO (t/v)				TYYPPI	POP-JÄTE	ALKUPERÄ	TOIMINTA, JOSSA JÄTE ON SYNTYNYT	R/D-KOODI	KÄSITTELYMENETELMÄN KUVAILO	VASTAANOTTAJA	KUNTA / MAA
		2023	2024	2025	2024								
200301	Sekajäte toimistolt		7,4			1	Ei	1.0	4 Yhdy	R1.1	Jätteenpolttolaito	Jätteenpolt	Vaa
150101	Kartonki- ja pahvipä		12,9			1	Ei	1.0	2 Teoll	R12.2	Siirtokuormaukse	Jätteenkäsi	Yliv

Tarkista Toiminta, jossa jäte on syntynyt. Esim. yhdyskunnista peräisin olevat pakkaukset Rinki-ekopisteillä tai tuottajayhteisön keräyspaikasta/siirtokuormausasemalta tulleet kirjataan toimintakoodille 4 Yhdyskunnat. Mikäli pakkauksjätteissä on mukana esim. sekä 4 Yhdyskunnat-toiminnan (esim. toimistot, kotitaloudet) että 2 Teollisuus-toiminnan pakkauksjätteitä, tulisi aina 4 Yhdyskunnat toiminnasta peräisin olevat kirjata omalle rivilleen, jotta yhdyskuntien pakkauksjätteet saadaan mukaan yhdyskuntajätetilastoihin. Tarvittaessa massamäärä jaetaan arvioimalla kokonaisjättemäärästä.

Jätteenimike (LoW-koodi) *

150101

Jätteen sijoitus (R/D-koodi) *

R12.2

Jätteen tyyppi *

1 Vaaraton jäte

Käsittelymenetelmän kuvailu *

Siirtokuormaukseen

Onko kyseessä POP-jäte? *

- Kyllä
- Ei
- Ei tietoa

Jätesiiro *

1 Suomen sisäinen jätesiiro

Kuvaus jätelajista *

Kartonki- ja pahvipakkaukset prosessista

Vastaanottajan nimi *

Jätteenkäsittelijä

 Sisältää henkilötietoja

Merkkejä jäljellä: 160

Jätteen alkuperä *

1.0 Omasaa toiminnassa syntynyt jäte

Y-tunnus *

123456-8

Käsittelypaikka *

Käsittelypaikka

Käsittelypaikan käyntiosoite *

Osoite A

Käsittelypaikan sijaintikunta *

Ylivieska

170201	Käsittelymätön puu		138,8			1	Ei	1.0	3 Rake	R12.1	Jäteperäisen poltt	Jätteenkäsi	Yliv
200108	Toimiston biojäte		2,6			1	Ei	1.0	4 Yhdy	R3.3	Biokaasulaitoksel	Biokaasulai	Duli
170904	Sekalainen rakennu		823,3			1	ET	1.0	3 Rake	R12.2	Esikäsitteilyyn	Yritys Oy	Kuc
Kaikki vaaralliset yht. (t/v)		0	2,9										
Kaikki ei-vaaralliset yht. (t/v)		0	2.247,9										
Kaikki raportoidut yht. (t/v)		0	2.250,8										

Sivu 1 / 2. Rivit 1 - 20 / 22

Kuva 6 Toiminnassa syntyvät jätteet -lomake

2.3 Tuotteet, sivutuotteet ja lannoitevalmisteet

2.3.1 Tuotantolomake

Tuotantolomake on täytettävä, mikäli ympäristöluvassa tai muussa ohjeistuksessa (elintarvikejätteen raportointi) on edellytetty tuotantomäärien seurantaan tai valvoja on katsonut tuotantomäärien seurannan tarpeelliseksi (valvoja lisää tarvittaessa lomakkeen kohteelle). Tuotantolomakkeelta ei kerätä tietoja jätetilastointiin (lukuun ottamatta elintarviketeollisuuden elintarvikejätteisiin liittyviä laskentatietoja), mutta hyödynnetään kuitenkin jätetilastoinnin tarkastuksessa.

Tuotantolomakkeelle kirjataan raportointivuonna toiminnassa valmistetut/syntyvät tuotteet ja niiden määrä (ei esim. edellisenä vuonna tuotettua määrää, joka on vielä varastossa). Samalle lomakkeelle voidaan raportoida tarvittaessa myös esim. sekä biokaasun tuotantomäärä että siitä jalostetut tuotteet, kuten liikennekaasu. Jalostetut tuotteet tulee nimetä selvästi ja viitata alkuperäiseen tuotantomäärään, mistä tuote jalostettu, jotta tuotantomäärien yhteenlaskussa ei synny epäselvyyttä. Polttoaineiden käyttö raportoidaan polttoainelomakkeelle.

Mikäli kyseessä on sivutuote, jätteen hyödyntämisessä syntynyt tuote (EEJ) tai ruokaviraston hyväksymä lannoitevalmiste, valitaan jokin seuraavista:

- Ei enää jätettä (EEJ)
- Sivutuote (JL 5 a§)
- Eläimistä saatavat sivutuotteet (sivutuoteasetus) tai niistä valmistetut lannoitevalmisteet
- Ruokaviraston hyväksymä lannoitevalmiste (tuote)
- Ruokaviraston hyväksymä lannoitevalmiste (EEJ-tuote)
- Ruokaviraston hyväksymä lannoitevalmiste (jäte)
- Ruokaviraston hyväksymä lannoitevalmiste (sivutuote JL 5a§)

Liitteessä 4 on selitetty tarkemmin yllä olevien valintojen perusteita. EEJ-tuotteiden raportointia on käsitelty lisäksi jätteenkäsittelylaitosten raportointiohjeessa. Käyttötarkoitus tulee raportoitavaksi pelkästään silloin, kun valitsee EEJ-tuotteen.

Tuotantolomakkeelle raportoidaan normaalien tuotteiden lisäksi jätelain mukainen sivutuote, mikäli sivutuote on syntynyt tuotantoprosessin olennaisena osana ja se täyttää muutkin jätelain 5a §:n mukaiset sivutuotekriteerit (ks. myös Kappale 2.4.1). Sivutuotteen osalta täytettäväksi tulee vain Perusta-valikko, josta on valittava, millä perusteella on kyseessä sivutuote (valvontaviranomaisen lausunto vai ympäristönsuojeluviranomaisen päätös).

Mikäli tuotannossa syntyvällä materiaalilla on edelleen **jätetestatus**, on tärkeää, että jätteperäinen materiaali **raportoidaan toiminnassa syntyvät jätteet lomakkeella**, mutta tarvittaessa se voidaan raportoida myös tuotantolomakkeella. Tällöin tuotantolomakkeella valitaan "Ei valintaa" ja nimen perään olisi hyvä lisätä jätetestatuksen omaavan materiaalin LoW-koodi kuvaamaan materiaalin jätetestatusta. Ruokaviraston hyväksymälle lannoitevalmisteelle, jolla edelleen jätetestatus, valitaan vaihtoehto 7. Ruokaviraston hyväksymä lannoitevalmiste (jäte).

Lannoitevalmisteen osalta kirjataan lannoitevalmisteen kokonaismäärä, jossa on jätteen lisäksi mukana mahdolliset tuki- ym. apuaineet. Lannoitevalmisteen osalta ei tule valittavaksi Perusta-valikkoa (ks. myös kappale 2.3.2).

Mikäli **sivutuoteasetuksen**² mukainen **eläimistä saatava sivutuote** toimitetaan muualle kuin poltettavaksi, kaatopaikalle tai käytettäväksi biologisessa käsittelylaitoksessa (esim. biokaasulaitoksessa), raportoidaan sivutuote Tuotantolomakkeelle, ei lähtevän jätevirran lomakkeelle. Myös markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen³ mukainen **rehuaineeksi** menevä tuote/aine kirjataan ainoastaan Tuotantolomakkeelle. Huom! Kyse ei ole kuitenkaan jätelain 5a §:n mukaisesta sivutuotteesta. Mikäli eläimistä saatavat sivutuotteet käsitellään Ruokaviraston hyväksymässä sivutuotteita käsittelevässä laitoksessa, joka on ympäristöluvassa luvitettu jätteenkäsittelyksi (esim. biokaasulaitos), kirjataan nämä sivutuotteet tällöin Toiminnassa syntyvät jätteet -lomakkeelle (ei ole tarpeen kirjata tuotantolomakkeelle).

Tuotanto

Ei raportoitavia tietoja tällä raportointijaksolla

Vertailujakso
Ei vertailujaksoa

• Tuotanto

MÄÄRÄ

TUOTE	2024 *	YKSIKKÖ	EI ENÄÄ JÄTETTÄ (EEJ)	SIVUTUOTE (JL 5a§)	SIVUTUOTE ELÄIMISTÄ/LANNOITE	LANNOITE-VALMISTE	PERUSTA	EEJ-TUOTTEEN KÄYTTÖTARKOITUS
Kuolleet kalat rehun valm		t	☐	☐	☒	☐		
Paperituotteet		t	☐	☐	☐	☐		
Palaturve		t	☐	☐	☐	☐		
Muovigranulaatti		t	☒	☐	☐	☐	3 Kanse	Muovituotteiden valmistus
Mädätejäännös (ei EEJ st)		t	☐	☐	☐	☒		
Sahanpuru		t	☐	☒	☐	☐	1 Valvoi	

• Tuote *   ✗ POISTA RIVI 6

• Valitse jokin kohdista 2-8, mikäli kyseessä on jätteen hyödyntämisessä syntynyt tuote (EEJ), sivutuote (JL 5a§), eläimistä saatava sivutuote tai Ruokaviraston hyväksymä lannoitevalmiste.

1. Ei valintaa

2. Ei enää jätettä (EEJ)

3. Sivutuote (JL 5a§)

4. Eläimistä saatavat sivutuotteet (sivutuoteasetus) tai niistä valmistetut lannoitevalmisteet

5. Ruokaviraston hyväksymä lannoitevalmiste (tuote)

6. Ruokaviraston hyväksymä lannoitevalmiste (EEJ-tuote)

7. Ruokaviraston hyväksymä lannoitevalmiste (jäte)

8. Ruokaviraston hyväksymä lannoitevalmiste (sivutuote JL 5a§)

• Perusta

Valmis lähetettäväksi

i Tallentamattomia muutoksia

Kuva 7 Tuotanto -lomake

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1069/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveysäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta (sivutuoteasetus)

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 767/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, rehun markkinoille saattamisesta ja käytöstä.

2.3.2 Jätelomakkeet jätestatuksen omaaville tuotteille

Lähteissä jätteissä kirjataan myös sellaiset tuotteet, jotka ovat edelleen jätettä (eli jätestatus ei ole päättynyt viranomaishyväksynnän tai lainsäädännön perusteella). EEJ statuksen (ei enää jätettä) saanutta **tuotetta** tai hyötykäyttöön ohjautuvaa **sivutuotetta** ei kirjata lähteviin jätevirtoihin, vaan ne tiedot kirjataan **Tuotantolomakkeelle**. Jätteestä EEJ-tuotteeksi valmistaminen sen sijaan raportoidaan tulevan jätteen lomakkeella ja lisäksi Raaka-ainelomakkeelle.

Tuotannon jäännöksiä, esim. leikkausjäännöksiä, jotka kierrätetään takaisin prosessin raaka-aineeksi, ei kirjata jätelomakkeelle.

Lannoitevalmisteet

Ruokaviraston hyväksymä lannoitevalmiste, joka ei ole saanut erillistä EEJ statusta joko lainsäädännön tai tapauskohtaisen harkinnan perusteella, on edelleen jätettä. Edellä mainitun lannoitevalmisteen valmistusta koskevat tiedot raportoidaan tulevan jätteen lomakkeella ja hyödyntämiseen toimitettu määrä (lannoitevalmisteessa oleva jätteen määrä) lähtevän jätteen lomakkeella ja Tuotantolomakkeella (ks. kappale 2.3.1). Esimerkiksi kompostoinnissa tai muussa vastaavassa toiminnassa **lähtevän jätteen lomakkeella** ilmoitetaan vain kompostoidun lietteen tai muun jätteen massa, ei lannoitevalmisteeseen mahdollisesti lisättyjen seosaineiden massaa (siis toisin kuin tuotantolomakkeella). Lähtevän jätteen lomakkeelle seosaineet lasketaan kokonaismäärään mukaan ainoastaan silloin, kun ne luokitellaan jätteeksi.

Varastointilomakkeella voi kuitenkin raportoida kompostin kokonaismassan huolimatta siitä, että tulevan ja lähtevän jätteen lomakkeella ei ole ilmoitettu kokonaismassaa (vaan yllä mainitun mukaisesti vain lannoitevalmisteessa olevan jätteen määrä). Varastointilomake on lähinnä ympäristöluvan valvontaa varten, jolloin varastointilomakkeen käytöstä voi sopiva valvojan kanssa.

2.4 Raaka-aineet

Raaka-ainelomake on täytettävä, mikäli ympäristöluvassa tai muussa ohjeistuksessa (elintarvikejätteen raportointi) on edellytetty raaka-ainemäärien seuranta tai valvoja on katsonut raaka-ainemäärien seurannan tarpeelliseksi (valvoja lisää tarvittaessa lomakkeen kohteelle). Raaka-ainelomakkeelta ei kerätä tietoja jätetilastointiin (lukuun ottamatta elintarviketeollisuuden elintarvikejätteisiin liittyviä laskentatietoja), mutta hyödynnetään kuitenkin jätetilastoinnin tarkastuksessa.

Yleisen raportoinnin raaka-aine –lomakkeelle kirjataan raportointivuoden aikana tuotteen valmistukseen käytetyt raaka-aineet, jotka voivat olla mm. neitseellisiä raaka-aineita, jätteitä, EEJ-tuotteita (saanut EEJ statuksen siinä laitoksessa, josta raaka-aine vastaanotettu tai jossain aiemmassa jätteenkäsittelylaitoksessa), jätelain 5a§:n mukaisia sivutuotteita tai eläimistä peräisin olevia sivutuoteasetuksen mukaisia sivutuotteita (EY N:o 1069/2009). Raaka-ainelomakkeelle kuuluvat myös mm. lannoitevalmisteiden ja maanparannusaineiden raaka-aineet (Ruokaviraston hyväksymät lannoitevalmisteet).

Raaka-aineet Ei raportoitavia tietoja tällä raportointijaksolla

Vertailujakso

Ei vertailujaksoa

Raaka-aineet

MÄÄRÄ

RAAKA-AINE	2024 *	YKSIKKÖ	JÄTE	EI ENÄÄ JÄTETTÄ (EEJ)	SIVU- TUOTE
Muovigranulaatti		t	☐	☒	☐
Pakkausmuovi teollisuudesta		t	☒	☐	☐
Polyeteeni		t	☐	☐	☐

✗ POISTA RAAKA-AINE 3

RAAKA-AINEEN 3 TIEDOT

Raaka-aine* ?

Polyeteeni

Yksikkö*

t

Valitse jokin kohdista 2-4, mikäli kyseessä jäte, ei enää jätettä (EEJ) tai sivutuote

- 1. Ei valintaa ?
- 2. Jäte ?
- 3. Ei enää jätettä (EEJ) ?
- 4. Sivutuote (JL 5a§ tai eläimistä saatavat sivutuotteet (sivutuoteasetus)) ?

+ LISÄÄ

Kuva 8 Raaka-ainelomake

2.4.1 Jäteperäiset raaka-aineet

Mikäli tuotannon raaka-aineena käytetään myös jätteitä, on tärkeää, että **jäteperäinen raaka-aine raportoidaan tulevan jätevirran lomakkeella**, esim. lannoitevalmisteiden valmistaminen osittain jäteperäisistä raaka-aineista. Mikäli kuitenkin tuotteen valmistamiseen käytetään sekä jäteperäisiä että neitseellisiä raaka-aineita, voidaan haluttaessa kaikkia raaka-aineita seurata raaka-ainelomakkeella. Tällöin valitaan kohta "Jäte" ja raaka-aineen nimen perään olisi hyvä lisätä raaka-aineen LoW-koodi kuvaamaan materiaalin jättestatusta. Vastaava käytäntö on jättepoltoaineiden kirjaamisessa. Jätteenä vastaanotetulle raaka-aineelle, josta tehdään EEJ-tuote, ei valita kohtaa EEJ, koska vastaanotettu jäte ei ole vielä tässä vaiheessa EEJ-tuotetta. Mikäli raaka-aineena käytetään EEJ-tuotetta, merkitään rasti kohtaan "EEJ".

2.4.2 Sivutuotteet (jätelaki 5a§)

Sivutuote ei ole missään vaiheessa ollut jätettä, vaan se on syntynyt tuotantoprosessin varsinaisen tuotteen ohella. Sivutuotteen tulee täyttää myös muut jätelain 5 a §:n mukaiset sivutuotekriteerit, kuten jatkokäytön varmuus sekä jatkokäyttö sellaisenaan tai muuntaminen enintään tavanomaisin teollisin keinoin. Lisäksi sivutuotteen tulee täyttää kaikki tuotetta, ympäristöä ja terveyttä koskevat

lainsäädännön vaatimukset. Myös sivutuotteen tulee täyttää mahdolliset sitä koskevat REACH-asetuksen kriteerit. Normaaleja tuotteen käsittelymenetelmiä voidaan katsoa olevan suodatus, pesu, kuivaus, jatkokäytölle välttämättömien aineiden lisääminen tai laadun tarkkailu. Myös normaali muodon tai koon mekaaninen muokkaaminen voidaan katsoa sivutuotteen tavanomaiseksi muuntamiseksi. Mikäli käsittely vaatii jätteenkäsittelyksi luokiteltuja käsittelymenetelmiä, kuten vaarallisten aineiden poistamista materiaalista, ei materiaalia voida pitää sivutuotteena. Jatkokäytön vaatimat laajat muutokset aineen tai esineen ominaisuuksiin tai rakenteisiin osoittavat sen olevan jätettä.

2.4.2.1 Sivutuotteen vastaanotto

Mikäli esim. jätteenkäsittelijä tai teollisuuslaitos vastaanottaa sivutuotteeksi luokiteltuja metallipajan leikkuujäämiä, ja käsittelee niitä vain yllä mainituilla tavanomaisilla tuotteen käsittelymenetelmillä, kuten leikkaamalla tai murskaamalla pienempiin osiin, eikä yhdistele niitä jätteeksi luokiteltujen materiaalien kanssa, kirjataan kyseiset leikkuujäämät vastaanotetuksi raaka-ainelomakkeelle kirjaamalla esim. ”metallipajan leikkuujäämä, sivutuote”. Sivutuotteita ei kirjata jätelomakkeelle. Eiympäristöluvallisilta laitoksilta vastaanotetusta sivutuotteesta ei ole tarpeen vaatia erillistä kirjallista hyväksyntää materiaalin sivutuoteluonteesta.

2.4.2.2 Sivutuotteen eteenpäin toimittaminen

Normaalein käsittelytoimin käsitelty sivutuote kirjataan tuotantolomakkeelle (ei jätelomakkeelle) valitsemalla ”Sivutuote”. Mikäli kyse laitoksen ulkopuolelta tulleesta sivutuotteesta, jolle tehty tavanomaisia käsittelytoimia, jätetään tuotantolomakkeen Perusta-valikko tyhjäksi.

2.5 Energiantuotanto

2.5.1 Ohje valvojalle

YLVA-kohteen jokaiselle **polttolaitokselle (jokaiselle piipulle) perustetaan oma osio**, jolle määritellään ilmapäästöt -pisteen lisäksi tarvittavat jäteraportointipisteet (hyödynnetyt ja käsitellyt jätteet (kun polttoaine on jäteperäistä), syntyvät jätteet, varastoidut jätteet) ja näille ao. raportointilomakkeet. Ilmapäästöpisteille valitaan myös polttoaine- ja ilmapäästölomakkeet. Mikäli polttolaitos-osiolla syntyville tai varastoitaville jätteille ei ole aiemmin ollut osiokohtaisia raportointilomakkeita, ei niitä ole tarpeen perustaa ennen kuin komission ohjeet IEPR:n mukaisesta osiokohtaisesta raportoinnista 1.1.2027 alkaen on annettu. Raportointiohjetta tullaan päivittämään komission ohjeistuksen mukaiseksi 2026/2027 vuodenvaihteeseen mennessä.

2.5.2 Ohje toiminnanharjoittajalle

Polttolaitos-osiolla syntyvät ja varastoitavat jätteet tulee raportoida polttolaitoksen omilla lomakkeilla, jos valvoja on ne liittänyt osion pisteelle. Muussa tapauksessa polttolaitoksen syntyvät ja varastoitavat jätteet raportoidaan kohteen muiden osioiden jättepisteillä. Polttolaitoksessa syntyneet jätteet erotellaan syntyvien jätteiden lomakkeella toiminnan muista jätteistä valitsemalla ”toiminnaksi, jossa jäte on syntynyt” 6 Energiahuolto.

Mikäli polttolaitoksen polttoaineena käytetään jätteitä, raportoidaan jäteperäinen polttoaine sekä ’toiminnassa hyödynnetyt ja käsitellyt jätteet’ -lomakkeelle että polttoainelomakkeella.

Mikäli polttoaineena käytetään jätelain 5a§:n mukaisesti sivutuotteeksi luokiteltuja materiaaleja (esim. puuteollisuuden käsittelemättömän puuaineksen työstön sahanpuru), raportoidaan nämä ainoastaan polttoainelomakkeelle, ei ’toiminnassa hyödynnetyt ja käsitellyt jätteet’ -lomakkeelle. Maa- ja metsätaloudessa syntyviä metsätähteitä, kuten kantoja ja hakkuutähteitä, ei katsota raportoitavaksi

jätteeksi, mikäli ne lyhyen varastointiajan jälkeen hyödynnetään energiana. Nämä metsätähteet raportoidaan tämän takia vain polttoainelomakkeella. Sen sijaan maarakennustoiminnan yhteydessä poistetut kannot ja juurakot sekä jätekeskuksiin kerätyt risut luetaan puujätteeksi ja ne raportoidaan myös 'toiminnassa hyödynnetyt ja käsitellyt jätteet' -lomakkeelle. Tämä koskee myös purkupuusta tai alkuperäluokista A ja B valmistettua jäteperäistä biopolttoainetta.

2.6 Yhdyskuntajätevedenpuhdistamon lietteet

Maatalouteen (peltolevitykseen maanparannusaineena) suoraan ja yhdyskuntajäteveden-puhdistamon yhteydessä sijaitsevien tai erillisten käsittelylaitosten kautta toimitettavat yhdyskuntajätevedenpuhdistamon lieteperäiset jätemäärät on kyettävä raportoimaan EU:lle puhdistamolietteitä koskevan direktiivin (86/278/ETY) perusteella. Lisäksi tietoja tarvitaan mm. EU:n jätetilastoasetuksen (EY) N:o 2150/2002 ja kansallisen kasvihuonekaasuinventaarion edellyttämää raportointia ja laskentaa varten. Laskenta ja EU-raportointi edellyttävät sekä puhdistamolietteiden kokonaismäärän, että maatalouteen päätyneen lietemäärän selvittämistä. Maanviljelykseen päätyvän lietteen raportointiin myös em. jätteen vastaanottajaa koskevat tiedot ovat hyvin tärkeitä.

Jäteasetuksen 35 §:n mukaisesti yhdyskuntajätevesilietteen tuottajan tulee raportoida myös lietteen laatu sekä maanviljelyskäyttöön (R10) toimitettavan lietteen hygienisointitapa.

Yhdyskuntajätevesilietteellä tarkoitetaan yhdyskuntien jäteveden tai muun laadultaan siihen rinnastettavan jäteveden puhdistamossa syntyvää lietettä (ei saostus- ja umpisäiliölietettä). Yhdyskuntajätevesilietteen tuottajaksi katsotaan myös ne lietteen käsittelylaitokset, jotka käsittelevät yhdyskuntajätevesilietteitä ja käsittelyprosessin tuotos tai lannoitevalmiste on yhä jätettä (esim. mädätysjäännös tai kompostituote). Käsiteltävän lietteen osuudella muusta jätteestä ei ole merkitystä.

Yhdyskuntajätevedenpuhdistamoiden **tulee seurata lietteen laatua** jäteasetuksen liitteen 4 mukaisesti. Lietteen analyysitiedot raportoidaan "Näytetiedot, jäte" lomakkeelle mg/kg kuiva-ainetta. Lietteen analyysit tulee tehdä puhdistamoprosessista lähtevästä lietteestä, ei esim. puhdistamon yhteydessä olevasta biokaasulaitoksen mädätteestä tai kompostoidusta lietteestä. Yhdyskuntajätevesilietteen muut käsittelylaitokset (esim. biokaasulaitos tai kompostointilaitos) seuraavat lannoitevalmisteen laatua lannoitevalmistelainsäädännön vaatimusten mukaisesti.

Lietteen hygienisointitavan raportointi koskee sekä yhdyskuntajätevedenpuhdistamoja että muita yhdyskuntajätevesilietteen käsittelylaitoksia, jotka toimittavat lietettä sisältävää lannoitevalmistetta maanviljelyskäyttöön.

Yhdyskuntajätevesilietteiden raportointimenettelyistä on kerrottu tarkemmin jätteenkäsittelijöitä sekä jätevedenpuhdistamoita koskevissa erillisissä raportointiohjeissa.

2.7 Elintarviketeollisuuden elintarvikejätteet

Ympäristöluvan/ilmoituksenvaraisen elintarviketeollisuudenalan toimijan tulee raportoida elintarvikejätteen kokonaismäärä sekä pääasialliset jätelajit, joista elintarvikejäte koostuu. Mahdollisuuksien mukaan tulee raportoida myös arvio jätteenä käytöstä poistetun syömäkelpoisen elintarvikkeen kokonaismäärästä. Raportointivelvollisuus koskee elintarviketeollisuutta, mutta ei rehun valmistusta eikä alkutuotannon toimijoita. Elintarvikejätteen materiaalivirtojen laskennan mahdollistamiseksi elintarviketeollisuuden tulee raportoida myös tuotannossa käytetyt raaka-aineet raaka-aine lomakkeella sekä vuosittaiset tuotantomäärät tuotanto lomakkeelle (koskee myös ilmoituksenvaraisia elintarviketeollisuuden toimijoita). Tarkemmat elintarvikejätteen määritelmät sekä ohjeet kirjanpidon ja raportoinnin laatimiseksi löytyvät Luonnonvarakeskuksen (Luke) laatimasta oppaasta: Opas elintarvikealan toimijoille elintarvikejätteen kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuuden noudattamiseksi <https://jukuri.luke.fi/handle/10024/555338>.

Kuva 9 Elintarviketeollisuuden elintarvikejätteen raportointilomakkeet eri toimijoille.

Ilmoituksenvaraiset elintarviketeollisuuden toimijat, joilta ei ole edellytetty muiden jätteiden raportointia, käyttävät aiemmin käytössä ollutta erillistä elintarviketeollisuuden elintarvikejätelomaketta.

Ympäristöluvanvaraiset elintarviketeollisuuden toimijat, joilla myös muuta toiminnassa syntyvän jätteen raportointia, kirjaavat vuoden elintarvikejätetiedot 2025 raportointitiedoista lähtien **”Toiminnassa syntyvät jätteet”** lomakkeelle. Tällöin erillistä elintarvikejätelomaketta ei enää täytetä. Myös Toiminnassa syntyvät jätteet lomakkeelle kirjatuille elintarvikejätteille käytetään samoja elintarvikejätelomakkeen raportointiohjeita. Toiminnassa syntyvät jätteet lomakkeelle elintarvikejätetieto on mahdollista raportoida vain seuraavien ehtojen täyttyessä:

- Valvoja on luokitellut osion päätoimialaksi ”Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus” ja valinnut Toiminnan lisätiedoiksi ”Elintarviketeollisuus”
- Toiminnanharjoittaja valinnut lomakkeen riville 0202–0207 alkuisen LoW-koodin.
  - Tällöin riville tulee täytettäväksi elintarvikejätetiedot ja ”Jätteen alkuperä” ja ”Toiminta, jossa jäte on syntynyt” lukkiutuvat, eikä niitä voi muuttaa.

Mikäli samalla YLVA-kohteella on muitakin toimintoja, tulee kuitenkin varmistaa, että elintarviketeollisuustoiminnolle on oma osio, ja osion päätoimiala elintarviketeollisuus (valvoja määrittelee).

Ilmoituksenvaraisten Elintarvikejätelomake (kuvakaappaus alla) sekä ympäristöluvanvaraisten Toiminnassa Syntyvät jätteet -lomake löytyvät sähköisen asiointipalvelun ympäristönsuojelun raportointipalvelu YLVAn määräaikaissuorittajalle avatun asiointin ”Jätteet ja jätehuolto” otsikon alta. Lomakkeelle tulee automaattisesti jätteen tyyppi, alkuperä sekä toiminta, jossa jäte on syntynyt.

HUOM! Ilmoituksenvaraisten erilliselle Elintarvikejätelomakkeelle raportoidaan vain elintarviketeollisuuden elintarvikejätteet, ei muita jätteitä. Biojäte 20 01 08 on yhdyskuntatoiminnoista syntyvää jätettä (esim. kahvilan/ravintolan biojätettä), eikä kyseistä jätenimikettä tule käyttää elintarviketehtaan prosessissa syntyvistä elintarvikejätteistä.

Elintarvikejätelomakkeelle ei raportoida seuraavia jakeita:

- Keittiöiden/ruokaloiden jätteitä (20 01 08)

- hävikinuhkaamien elintarvikkeiden käyttöä uusiksi elintarvikkeiksi (esim. hedelmiä smoothieen),
- tuotteiden uudelleenjakelua (esim. hyväntekeväisyyteen),
- tuotteiden myyntiä omalle henkilökunnalle,
- rehuksi toimitettavia jakeita,
- arvojakeeksi (esim. teollisuuteen tuotteen raaka-aineeksi)
- Elintarvikkeen mukana tulevia pakkauksia. Huom! Ympäristöluvalliset laitokset kirjaavat kyseiset pakkaukset toiminnassa syntyvät jätteet lomakkeelle omalle rivilleen, ei yhdistettynä elintarvikejättemäärään. Ilmoituksenvaraiset eivät ilmoita pakkauksen määriä.
- Jäteveteen päätyvät pesuvedet ja sakat (Huom! Häiriötilanteissa viemäriin pääsevät elintarvikejätteet kirjataan kuitenkin elintarvikejätteeksi)

Elintarvikealan toimijoiden raportointi elintarvikejätteestä

Ei raportoitavia tietoja tällä raportointijaksolla

Vertailujakso
Ei vertailujaksoa

Raportoin tiedot

Tonneina

Kilogrammina

Elintarvikejätteet

LOW-KOODI	KUVAUS JÄTELAJISTA	KOKONAISRAIVO (t/v)	TYYPPI	ALKUPERÄ	TOIMINTA, JOSSA JÄTE ON SYNTYNYT	R/D-KOODI	KÄSITTELYMENETELMÄN KUVAILU	VASTAANOTTAJA	KUNTA / MAA
020501	Jättemaito		1	1.0	2 Teollii	R3.3	Biokaasulaitoksell	Biokaasulaito	Helsi

Jätteen nimi (LOW-koodi)
020501

Jätteen sijoitus (R/D-koodi) *
R3.3

Jätteen tyyppi *
1 Vaaraton jäte

Käsittelymenetelmän kuvailu *
Biokaasulaitokselle mädätykseen

Kuvaus jätelajista *
Jättemaito

Jättesiiro *
1 Suomen sisäinen jättesiiro

Jätteen alkuperä *
1.0 Omassa toiminnassa syntynyt jäte

Vastaanottajan nimi *
Biokaasulaitos Oy

Toiminta, jossa jäte on syntynyt *
2 Teollisuus

Sisältää henkilötietoja *

Pääasialliset jätelajit, joista elintarvikejäte koostuu *
d) Maitopohjainen jäte

Käsittelypaikan sijaintikunta *
Helsinki

Arvio siitä, kuinka suuri osa elintarvikejätteestä oli alun perin syötäväksi tarkoitettua

(t/v)

Kuva 10 Ilmoituksenvaraisen elintarviketeollisuuden elintarvikejätelomake.

Jätteet

KOKONAISPAINO (t/v) KUIVA-AINE(%)

JÄTTEEN SIIJOITUS (R/D-KOODI)

LOW-KOODI KUVUUS JÄTELAJISTA 2025 * 2025 * TYYPI POP-JÄTE ALKUPERÄ TOIMINTA, JOSSA JÄTE ON SYNTYNYT R/D-KOODI KÄSITTELYMENETELMÄN KUVAILU VASTAANOTTAJA KUNTA / MAA

020203	Vialliset tuotteet			1	Ei	1.0	2 Teolli	R3.3	Biokaasulaitoksell	Biokaasulaitos O		1

[KOPIOI RIVI 1](#) [POISTA RIVI 1](#)

Jätteen nimi (LoW-koodi) *
020203

Jätteen sijoitus (R/D-koodi) *
R3.3

Jätteen tyyppi *
1 Vaaraton jäte

Käsittelymenetelmän kuvailu *
Biokaasulaitokselle

Onko kyseessä POP-jäte? *
 Kyllä
 Ei
 Ei tietoa

Jätesiiro *
1 Suomen sisäinen jätesiiro

Kuvaus jätelajista *
Vialliset tuotteet

Vastaanottajan nimi *
Biokaasulaitos Oy

Sisältää henkilötietoja

Y-tunnus *
123546-34

Käsittelypaikka *
Paikka X

Käsittelypaikan käyntiosoite *
Osoite y

Käsittelypaikan sijaintikunta *
Valitse tai etsi...

Jätteen alkuperä *
1.0 Omassa toiminnassa syntynyt jäte

Toiminta, jossa jäte on syntynyt *
 1 Maa-, metsä- ja kalatalous
 2 Teollisuus
 3 Rakentaminen (uudisrakentaminen, korjausrakentaminen ja purkaminen)
 4 Yhdyskunnat (asuminen, hallinto, kauppa ja palvelut)
 5 Kaivannaistoiminta
 6 Energiahuolto
 7 Jätehuolto ja kierrätys
 8 Muu, mikä?

Pääasialliset jätelajit, joista elintarvikejäte koostuu *
a) Lihajäte

Arvio siitä, kuinka suuri osa elintarvikejätteestä oli alun perin syötäväksi tarkoitettua (t/v)

Kuva 11 Ympäristöluvanvaraisen elintarvike-teollisuuden elintarvikejätteen kirjaus Toiminnassa syntyvät jätteet -lomakkeelle.

3 Tietojen raportointi

Ympäristönsuojelun vuosiraportointia varten kootaan tarvittavat tiedot ajantasaisesta jätekirjanpidosta. Kirjanpidossa tulee käyttää jäteasetuksen (978/2021, JA) <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210978> liitteiden 1-3 ja 5 koodistoja. Koodistot löytyvät myös Yhteentoimivuusalustalta, julkishallinnon yhteisestä koodistot-työkalusta: <https://koodistot.suomi.fi/registry;registryCode=jttj>

3.1 Jätenimike (LoW-koodi)

Jäteasetuksessa on säädetty luettelo yleisimmistä jätteistä sekä vaarallisista jätteistä. Jätteet on sen mukaisesti **luokiteltava** jäteluettelon (LoW⁴=List of Waste) mukaisiin jätenimikkeisiin, joilla on kuusinumeroiset tunnusnumerot. Jäteluettelon kaksi- ja nelinumeroiset otsikko- ja alaotsikkotunnukset kertovat jätteen toimialan tai muun luokituksen, jonka mukaan jäte on luokiteltava. YLVAssa EWC-koodisana (EWC⁵=European Waste Catalogue) on korvattu LoW-koodi -sanalla (myöh. myös jättekoodi), mikä ei aiheuta kuitenkaan muutoksia itse koodien käyttöön.

Jättekoodi etsitään ensisijaisesti taulukossa 4 esitetystä **ryhmästä 1** (nimikeryhmät 01–12 ja 17–20). Mikäli sopivaa jätettä ei ryhmästä 1 löydy, etsitään koodi **ryhmästä 2**, ja sen jälkeen **ryhmästä 3**. Jos jäte ei kuulu myöskään ryhmään 3, valitaan ryhmän 1 luettelosta sopivin **99- loppuinen koodi** (jätteet, joita ei ole mainittu muualla). 99-loppuisen koodin käyttöä tulee kuitenkin harkita tarkkaan, mutta voi käyttää toimialakohtaista –99 loppuista LoW-koodia esim. prosessin sekajätteelle, joka ei vastaa laadultaan yhdyskuntien sekajätettä (tällöin ei saa käyttää yhdyskuntien sekajätteen LoW-koodia 20 03 01). LoW-koodin valinnasta voi tarvittaessa keskustella valvojan kanssa.

Taulukko 4: Jäteluettelon nimikeryhmät

Ryhmä 1	Jäteluettelon nimikeryhmät: 01–12 ja 17–20	Jätteen alkuperään, lajiin ja laatuun liittyvät nimikeryhmät ‘Missä toiminnassa jäte syntyy?’
Ryhmä 2	Jäteluettelon nimikeryhmät: 13–15	Jätelajiin liittyvät nimikeryhmät, mm. pakkausjätteet
Ryhmä 3	Jäteluettelon nimikeryhmä: 16	Jätteitä, joita ei ole mainittu muualla luettelossa, koskevat nimikeryhmät
Ryhmä 4	99-loppuiset koodit	Jätteet, joita ei ole mainittu muualla

Tietylle toimialalle tyypilliset ja merkittävät jätteet tulisi aina kirjata ko. toimialan tai jätteen synnyttäneen prosessin mukaisen otsikon- ja alaotsikon mukaiselle jätenimikkeelle, esim. kunnossapidossa muodostuville öljypitoisille vesille ei tule valita 05 01 01* (jalostamon ja laitteistojen kunnossapitotoiminnassa syntyvät öljyiset lietteet) LoW-koodia, mikäli kyse ei ole öljynjalostustoiminnasta. Öljyjätteet luokitellaan yleensä 13 nimikeryhmään (lukuun ottamatta ruokaöljyjä ja nimikeryhmiin 05, 12 ja 19 kuuluvia öljyjätteitä ja polttonestejätteitä).

Tietyt laitokset voivat kuitenkin joutua luokittelemaan toiminnassa syntyvät jätteet useisiin eri nimikeryhmiin. Esimerkiksi autojen valmistuksessa syntyvä jäte voi prosessin eri vaiheiden perusteella kuulua nimikeryhmiin 12, 11 ja 08 tai esimerkiksi **erilliskerätyt pakkausjätteet, mukaan luettuna sekalaiset pakkausjätteet, luokitellaan aina nimikeryhmään 15 01.**

⁴ LoW (List of Waste, Euroopan jäteluettelo), EY:n komission päätöksellä vuonna 2001 annettu jäteluettelo. Tähän pohjautuu nykyisen jäteasetuksen yleisimpien jätteiden ja vaarallisten jätteiden luettelo (jäteluettelo). Euroopan komission päätös 2001/18/EY, annettu 16.1.2001, jäteluettelo koskevan päätöksen 2000/532/EY muuttamisesta. EYVL L 47/1, 16.2.2001. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32001D0118&from=FI>

⁵ EWC (European Waste Catalogue), historiaan jäänyt, EY:n jätteiden luettelo, LoW:n edeltäjä.

Nimikeryhmä 16 sisältää puolestaan sekalaisen ryhmän jätevirtoja, joita ei voida muuten liittää tiettyyn prosessiin tai alaan. Näitä ovat mm. teollisuuden sähkö- ja elektroniikkalaiteromu SER (yhdyskuntien SER-jäte kirjataan 20 01-luokkaan), laitteiden huollosta syntyvät jätejakeet (mikäli näille ei ole sopivaa toimialakohtaista nimikettä) tai romuajoneuvot.

17 alkuiset jätenimikkeet on tarkoitettu rakentamisesta ja purkamisesta peräisin oleville jätteille sekä myös mm. prosessien/tuotantolinjojen uudistamisen jätteille. Tällöin esim. vanha linja poistetaan tai ainakin suurin osa siitä poistetaan ja korvataan uudemmilla koneilla. Rakennusten purkamiseen / rakentamiseen katsotaan kuuluvaksi myös korjausrakentaminen. Ennen rakennuksen purkamista niistä poistettut SE-laitteet ovat 16 02 tai 20-ryhmään kuuluvia jätteitä.

Jätenimike (LOW-koodi) *

Jätteen tyyppi *

Onko kyseessä POP-jäte? * ?

Kyllä

Ei

Ei tietoa

Kuvaus jätelajista * ?

Kuva 12 Jätenimikkeen, jätteen tyyppin ja POP-jätetietojen kirjaus

Jätenimike eli LoW-koodi valitaan alasetoalikoista. Joitakin jättekoodeja tarkennettu lisäkirjaimella seuraavasti:

Taulukko 5: LoW-koodivalikon lisäkirjaimet lannalle, maa- ja kiviaineksille sekä ruoppausmassoille

Lanta

02 01 06 A	Lietelanta
02 01 06 B	Kuivalanta
02 01 06 C	Virtsa
02 01 06 D	Kuivikelanta

Maa- ja kiviaines, ruoppausmassa

17 05 04 A	Pilaantumattomat maa- ja kiviainekset. Pilaantumattomiksi kuuluviksi maa- ja kiviainekset luokitellaan silloin, kun haitta-aineiden pitoisuudet ovat alle vna:n 214/2007 (ns. PIMA-asetus) mukaisen kynnyksarvon. Pilaantumattomana voidaan pitää myös sellaista maa-ainesta, joka on luonnontilaista tai joka ei sisällä haitallisia aineita siten, että siitä voi aiheutua ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.
17 05 04 P	Maa- ja kiviainekset, jotka sisältävät kohonneita pitoisuuksia (vna:n 214/2007 kynnyksarvon ylittäviä) vaarallisia aineita, mutta eivät ylitä vaarallisen jätteen luokittelussa käytettäviä raja-arvoja

17 05 06 A	Muut kuin nimikkeessä 170505*(=ruoppausmassat, jotka sisältävät vaarallisia aineita) mainitut mereen/vesistöön läjityskelpoiset ruoppausmassat
17 05 06 P	Muut kuin nimikkeessä 170505*(=ruoppausmassat, jotka sisältävät vaarallisia aineita) mainitut mereen/vesistöön läjityskelpoiset ruoppausmassat

Yhdyskuntajätevedenpuhdistamoliettteitä koskevien jättekoodien kirjaintarkenteista on luovuttu ja vuoden 2022 tietojen raportoinnista lähtien on siirrytty käyttämään erillistä koodistoa, josta valitaan lietteen hygienisointitapa ennen toimittamista maanviljelykäyttöön.

Ohjeistusta jätteiden luokittelumiseksi oikeaan jättekoodiin löytyy mm. Tilastokeskuksen oppaasta ”Jäteluokitusopas 2005”⁶ ja komission tiedonannosta 2018 ”Tekniset ohjeet jätteiden luokittelusta”⁷.

3.2 Jätteen tyyppi

Jätteen tyyppi kuvaa jätteen vaarallisuutta, pysyvyyttä tai sitä, onko kyseessä POP-jäte. Jäteraportoinnissa taulukon 5 mukainen jätteen tyyppi tulee lomakkeelle automaattisesti valitun LoW-koodin perusteella. Tämän lisäksi tulee kirjata, onko kyseessä POP-jäte (Kyllä/Ei/Ei tietoa).

Taulukko 6: Käytössä olevat jätteen tyyppiä kuvaavat koodit.

1	Vaaraton jäte (aiemmalta nimeltä tavanomainen jäte). Vaarattomia jätteitä voivat olla esim. paperi ja pahvi, sekalainen yhdyskuntajäte
2	Pysyvä (inerti) jäte, jolle ei tapahdu biologisia, fysikaalisia tai kemiallisia muutoksia (esim. tyypillisesti tasolasi, mineraalimaa).
3	Vaarallinen jäte (nimetty vaaralliseksi jätteeksi Vna 978/2021, ellei Lupa- ja valvontavirasto ole tehnyt päätöstä vaarallisen jätteen luokittelusta poikkeamisesta).

Mikäli jättekoodiksi on valittu tähdellä* tarkennettu koodi, tulee jätteen tyyppitiedoksi vaarallinen jäte (jäteluettelon LoW-koodit, jotka on merkitty tähdellä *, ovat vaarallista jätettä) ja muissa tapauksissa jätteen tyyppiä tulee joko vaaraton tai pysyvä jäte. Vaarallisella jätteellä tarkoitetaan jätettä, jolla on palo- tai räjähdysvaarallinen, tartuntavaarallinen, muu terveydelle vaarallinen, ympäristölle vaarallinen tai muu vastaava ominaisuus (vaaraominaisuus). Vaaraominaisuudet (HP1-HP15) tulee kirjata ajantasaiseen jättekirjanpitoon ja jätesiirroissa siirtoasiakirjoihin, mutta niitä ei raportoida vuosiraportoinnin yhteydessä. Tarvittaessa vaarallisen jätteen luokitteluun löytyy tietoa YM:n julkaisusta ”Jätteen luokittelu vaaralliseksi jätteeksi -päivitetty opas” (Ympäristöministeriön julkaisuja 2019:2).

Pysyvällä jätteellä tarkoitetaan jätettä, jossa ei tapahdu pitkänkään ajan kuluessa olennaisia fysikaalisia, kemiallisia tai biologisia muutoksia. Pysyviä jätteitä ovat mm. seuraavat jätteet, mikäli ne eivät ole vaarallisten aineiden pilaamia:

- Lasipakkaukset, lasi lajittelusta tai purkamisesta ja erikseen kerätty lasi yhdyskunnista.
- Rakentamisessa ja purkamisessa syntyvä betoni, tiili, laatat ja keramiikka sekä näiden yhdistelmät, jotka sisältävät vain vähäisiä määriä metalleja, muoveja, orgaanisia aineita, puuta, kumia tai muita vastaavia aineita tai materiaaleja
- Maa- ja kiviainekset, lukuun ottamatta pintamaata ja turvetta sekä maa- ja kiviaineksia pilaantuneilta alueilta.

⁶ Tilastokeskus, Jäteluokitusopas 2005. <https://urn.fi/URN:ISBN:952-467-416-5>. Jäteluokitusopas 2005:ssä käytetyn toimialaluokituksen TOL2002 sijaan nykyään käytössä on versio TOL2025.

⁷ Euroopan komission tiedonanto 2018/C 124/01, Tekniset ohjeet jätteiden luokittelusta, Euroopan unionin virallinen lehti, C 124/1, 9.4.2018. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018XC0409\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018XC0409(01)&from=EN)

3.3 Kuvaus jätelajista

Jätelaji kuvaillaan mahdollisimman tarkasti (esim. puuta, haketettua puuta, pakkauskartonkia, rautaromua, mädätettyä lietettä, pilaantunutta maa-ainesta jne.). **Sanallisen kuvauksen tulee olla niin selkeä ja yksilöity, että jäte on sen perusteella hyvin tunnistettavissa. 99-loppuisten LoW-koodien (jätteet, joita ei ole mainittu muualla) kohdalla sanallisena kuvauksena ei tule käyttää LoW-koodin virallista selitettä, vaan jäte tulee kuvailla havainnollisesti omin sanoin.** Kuvaukseen voi tarpeen mukaan sisältyä myös tiedot jäteseoksen koostumuksesta, jätteen olomuodosta sekä mahdollisista muista oleellisista ominaisuuksista. 99- loppuisten koodien käyttöä tulee kuitenkin välttää, ellei toisin ole ohjeistettu.

3.4 POP-jäte

POP-jätteellä tarkoitetaan jätettä, joka sisältää pysyviä orgaanisista yhdisteistä annetun asetuksen (EU) 2019/1021 liitteessä IV lueteltuja yhdisteitä vähintään mainitussa liitteessä säädetyn pitoisuusrajan mukaisina pitoisuuksina. Jätelomakkeelle raportoidaan, onko kyseessä POP-jäte vai ei. Lisätietoja: POP-jätteen tunnistusopas, Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:1 <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164548>.

Ajantasaisessa jätekirjanpidossa tulee olla analyysitiedot POP-jätteen sisältämistä pysyivistä orgaanisista yhdisteistä. Kyseiset tiedot raportoidaan liitelomakkeen kautta, mikäli ympäristölupamääräyksessä on edellytetty kyseisten tietojen vuosiraportointia. Muussa tapauksessa tietoja ei raportoida YLVAan, mutta tiedot tulee esittää valvontaviranomaiselle pyydettyä.

Lähtevän ja tulevan jätteen lomakkeelle sekä varastolomakkeelle kirjataan POP-jäte seuraavin vaihtoehdoin:

Onko kyseessä POP-jäte?*

Kyllä

Ei

Ei tietoa

Kuva 13 POP-jätetiedon valinnat

Mikäli jäte kuuluu POP-jätteen tunnistusoppaan taulukoiden 2-7 mukaisiin jätteisiin, jotka todennäköisesti sisältävät POP-yhdisteitä, valitaan POP-jätteelle ”Kyllä”. Epäselvissä tapauksissa voi valita ”Ei tietoa”. Mikäli valittu ”Ei tietoa”, tulisi seuraavaa raportointia varten kyseisistä jätteistä selvittää, onko kyse POP-jätteestä vai ei. Kokonaisia laitteita, esim. Romuajoneuvoja tai SER:iä ei pidetä POP-jätteenä, vaan vasta niistä poistettuja osia, jotka mahdollisesti sisältävät POP-yhdisteitä. Mikäli on tiedossa, että kyseessä ei ole POP-jäte, ei asian osoittamiseksi jätteestä tarvitse tehdä POP-yhdisteiden analyysitutkimuksia. Jätetyypin mukaan voi asian osoittamiseksi olla tarpeen teettää tarkemmat analyysit, sillä analysointi antaa kuitenkin aina tarkimman määritelmän, onko jokin POP-jätettä vai ei.

Jätteen mekaanisessa käsittelyssä (kuten murskaus- ja lajittelulaitoksissa), jossa käsitellään romuajoneuvoista, sähkö- ja elektroniikkalaitteista ja rakennusten purkamisesta peräisin olevia jätteitä, tulisi säännöllisesti selvittää POP-yhdisteiden pitoisuuksia niistä jättejakeista, joihin kyseisessä jätteessä ovat muovit, kumi ja tekstiilit päätyvät. POP-yhdisteet tulisi myös huomioida näitä jätteitä käsittelevien käsittelylaitosten luvissa ja lupien valvonnassa.⁸

⁸ Ympäristöministeriön julkaisuja 2024:24, POP-jätteen käsittelyopas

Taulukko 7: Yleisimpiä jätevirtoja, jotka mahdollisesti sisältävät POP-jätteitä (POP-jätteen tunnistusopas)

Jätevirtoja	POP-yhdisteitä mahdollisesti sisältävät jätteet (riippuen mm. rakentamis- ja valmistusajankohdasta)	POP-yhdiste
Rakennusten purkujätteet	Saumaussmassat (1950-1990), EPS- ja XPS-eristeet (1980-2017), puretut muovit (1970-2020): muovieristeet, puuta matkivat materiaalit, äänieristeet, johtojen läpivientikanavat, ilmanvaihtokanavat ja teollisuuden hihnakuljettimet (ennen v.2016), PVC muovista valmistetut kaapelit	PCB, SCCP, HBCDD, BDE-yhdisteet
Sähkö- ja elektroniikkaromu	Muuntajat (ennen 1980-lukua valmistetut), SER-laitteiden muoviosat (HIPS-muovit ja PVC-muovista valmistetut osat (ennen v.2013 valmistetut), piirilevyt, laavalamput (ennen v.2013 valmistetut)	PCB, BDE-yhdisteet, HBCDD, SCCP
Romuajoneuvot ja muut liikennevälineet	Ajoneuvojen kovat muoviosat, elektroniikan muoviosat, penkkien polyuretaani, EPS/XPS-eristeet (ennen v.2016), tekstiilit ja nahkaverhoilut	BDE-yhdisteet, HBCDD, deka-BDE, PFOS, SCCP, PFOA:n kaltaiset yhdisteet
Tekstiili- ja nahkajätteet	Julkisten tilojen tekstiilit (ennen v.2019 valmistetut) ja armeijan teltat	BDE-yhdisteet, HBCDD, deka-BDE, SCCP
Sammutusvaahdot	B-luokan sammutusvaahdot, kalvovaahtonesteet (AFFF)	PFOS-yhdisteet ja niiden suolat
Valokuvaustuotteiden jätteet	Röntgenkuvat ja -filmit, armeijan ilmakehuvausmateriaalit, muut korkea fotosensitiivisyyttä vaativat kuvat ja filmit	PFOS-yhdisteet, PFOA ja niiden suolat
Jätteiden mekaanisessa käsittelyssä syntyvät jätteet	Romuajoneuvojen paloituksen jätteet, SER:n paloituksen ja murskauksen jätteet, jätteiden laitoksen lajittelun jätteet, jotka sisältävät mm. rakennusten purkujätettä tai romuajoneuvoista tai SER:stä peräisin olevia muovi-, kumi- tai tekstiilijätteitä	BDE-yhdisteet, HBCDD, SCCP, PFAS

Leikkuunesteet sisältävät PFOA ja PFHxS-ryhmän yhdisteitä (pitoisuuksista ei tutkimustietoa). PFHxS ryhmän aineet on kielletty kesästä 2023 lähtien. Leikkuunesteet voivat kuitenkin sisältää MCCP yhdisteitä (keskipitkäiset klooriparafiinit), joita ollaan lisäämässä POP-asetukseen 2026-2027

POP-jätteen käsittelyoppaan <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/165706> mukaan jäteöljyt eivät todennäköisesti ole POP-jätettä (jäteöljyjen tutkimuksissa dioksiinien kaltaiset PCB yhdisteet sekä PFAS yhdisteet jäivät alle POP-jätteen pitoisuusrajojen)

3.5 Jätteen alkuperä

Lähtevän ja tulevan jätevirran alkuperäkoodeilla 1.0-1.3 pyritään erottamaan ja mahdollistamaan jätevirtojen kirjaukset niin YLVA-kohteen (laitosalueen) sisällä kuin toimitettaessa jätettä kohteen ulkopuolelle tai vastaanotettaessa jätettä kohteen ulkopuolelta. Jätteen alkuperää koskevien tunnusten käyttö ja niiden oikeellisuus on tärkeää jätevirtojen seurannassa, tilastoinnissa ja koostettaessa tietoja kansallisiin ja kansainvälisiin raportteihin.

Syntyvien jätteiden (lähtevän jätevirran) osalta jätteen alkuperätieto kertoo, onko jäte syntynyt omassa toiminnassa, purettu omasta varastosta vai onko se peräisin omasta jätteen esikäsittelystä tai käsittelystä (taulukko 7). Laitokselle käsitteilyyn tulevan jätevirran osalta kirjataan edellisten lisäksi myös tieto siitä, onko jäte muualta vastaanotettua jätettä (taulukko 8). Uusilla alkuperäkoodeilla on osaltaan

tarkoitus tehdä tarvittaessa mahdolliseksi kohteen (eli laitosalueen) sisäisten jätesierrojen raportointi. Kohteen sisäisiä jätesierroja osiolta toiselle raportoidaan kuitenkin lähtevän jätevirran lomakkeelle vain, mikäli valvoja sitä edellyttää.

Taulukko 8: Alkuperäkoodit toiminnassa **syntyvien jätteen lomakkeelle (lähtevä jätevirta)**. Koodi 1.2 on vain otsikko, jonka alla valittavissa koodit 1.21 ja 1.22

Alkuperä	Selitys
1.0 Omassa toiminnassa syntyvä jäte	Omassa toiminnassa raportointivuoden aikana syntynyt primääri- tai tuotantojäte, joka toimitetaan toiseen kohteeseen tai saman kohteen toiselle osiolle käsiteltäväksi. Esimerkiksi meijerin maitojäte, joka toimitetaan mädätyslaitokselle. Esimerkiksi jäteveden käsittelystä syntynyt liete, joka toimitetaan omalle tai ulkopuoliselle kompostointi- tai mädätyslaitokselle tai jätteenkäsittely/tuotantoalueen laskeutusaltaan ruoppausmassat. Esimerkiksi energiantuotantolaitoksen tai jätteenpolttolaitoksen tuhka ja kuona, joka toimitetaan käsiteltäväksi tai jätteenkäsittelylaitoksella valmistettu jättepolttoaine.
1.1 Omasta varastosta purettu jäte	Edellisen vuoden varastointilomakkeella ilmoitettu vuodenvaihteen yli varastoituna ollut jäte, joka puretaan varastosta ja toimitetaan toiseen kohteeseen käsiteltäväksi.
1.2 Omasta jätteen esikäsittelystä tai käsittelystä peräisin oleva jäte	Omasta jätteen esikäsittelystä tai käsittelystä peräisin oleva jäte, joka toimitetaan toiseen kohteeseen tai saman kohteen toiselle osiolle käsiteltäväksi. Esimerkiksi siirtokuormatut jätteet, lajitellut jätteet, jätteen esikäsittelystä tai käsittelystä peräisin olevat rejektit, sakat ja suodatinjäännökset sekä biokaasulaitosprosessista syntyvät mädätysjäännökset, esim. jätteen vastaanottoaltaan liete/sakka tai jätteenkäsittelyhallin umpisäiliön suotonesteet. Huom. jätteenpolttolaitoksen käsittelemättömät tuhkat ja kuonat kirjataan koodille 1.0, koska jätteenpolton tuhkat ja kuonat kirjataan samalla tavoin kuin muun energiantuotannon tuhkat ja kuonat. Käsitellyt tuhkat ja kuonat, esimerkiksi tuhkat ja kuonat, joista on erotettu metallit, kirjataan koodille 1.21/1.22.
1.21 Alun perin kotimaassa syntynyt	Jäte syntynyt alun perin Suomessa. Käytetään myös satamien vastaanottamille alusjätteille, mikäli pääosin Suomessa rekisteröidyistä aluksista.
1.22 Alun perin ulkomailla syntynyt	Jäte syntynyt alun perin ulkomailla. Mikäli jäte siirtyy toiselle jätteenkäsittelijälle, tulee alkuperä 1.22 säilyttää myös Suomen sisäisissä jätesierroissa. Lajitelluille jätejakeille ja lajittelusta syntyville rejekteille tulee kullekin säilyttää alkuperä 1.22, mikäli jäte alun perin ulkomailta. Alun perin ulkomailla syntyneen jätteen yhteismäärä tulee vastata tulevan jätevirran alun perin ulkomailla syntyneen jätteen määrää. Käytetään myös satamien vastaanottamille alusjätteille, mikäli pääosin ulkomailla rekisteröidyistä aluksista.

1.1 koodin käytöstä omasta varastosta purettu jätteelle löytyy lisätietoa kohdasta 3.8 Jätteen varastointi. Nämä määrät tulee erotella saman vuoden aikana vastaanotetuista ja samana vuonna lähteviin jätteisiin raportoiduista jätteistä.

Mikäli alun perin ulkomailla syntynyt jäte toimitetaan Suomen sisällä toiselle jätteenkäsittelijälle, tulee vastaanottajalle ilmoittaa "alun perin ulkomailla syntynyt" -alkuperä, jotta he voivat ottaa sen huomioon omassa raportoinnissaan.

Taulukko 9: Alkuperäkoodit toiminnassa **hyödynnetyt ja käsitellyt jätteen lomakkeella (tuleva jätevirta)**. Koodit 1.2 ja 1.3 ovat vain otsikoita, joiden alla valittavissa koodit 1.21, 2.22 sekä 1.31 ja 1.32

Alkuperä	Selitys
1.0 Omassa toiminnassa syntyvä jäte	Omassa toiminnassa syntynyt primääri- tai tuotantojäte, joka käsitellään omassa toiminnassa . Esimerkiksi prosessijätteen loppusijoittaminen saman kohteen kaatopaikalle. Prosessin sisäistä kierrätystä (prosessin tuotosten hyödyntäminen materiaalina prosessissa, jossa ne ovat syntyneet) ei raportoida.
1.1 Omasta varastosta purettu jäte	Edellisen vuoden varastointilomakkeella ilmoitettu vuodenvaihteen yli varastoituna ollut jäte, joka puretaan varastosta ja käsitellään omassa toiminnassa. Varastosta puretuksi tulevan jätteen lomakkeelle voidaan kirjata vain niitä jäte-eriä, jotka on aiempina raportointivuosina kirjattu vastaanotetuksi varastoon R13/D15 koodeilla.
1.2 Omasta jätteen esikäsittelystä tai käsittelystä peräisin oleva jäte	Omasta jätteen esikäsittelystä tai käsittelystä peräisin oleva jäte , joka on vastaanotettu saman kohteen toiselle osiolle käsiteltäväksi. Esimerkiksi siirtokuormatut jätteet, lajitellut jätteet sekä jätteen esikäsittelystä tai käsittelystä peräisin olevat rejektit, sakat ja suodatinjäännökset.
1.21 Alun perin kotimaassa syntynyt	Jäte syntynyt alun perin Suomessa.
1.22 Alun perin ulkomailla syntynyt	Jäte syntynyt alun perin ulkomailla. Mikäli jäte siirtyy toiselle jätteenkäsittelijälle, tulee alkuperä 1.22 säilyttää myös Suomen ja kohteen sisäisissä jätesirroissa. Lajitelluille jättejakeille ja lajittelusta syntyville rejekteille tulee kullekin säilyttää alkuperä 1.22 ja alun perin ulkomailla syntyneen jätteen yhteismäärä tulee vastata tulevan jätevirran alun perin ulkomailla syntyneen jätteen määrää
1.3 Muualta vastaanotettu jäte	Jäte, joka on vastaanotettu käsiteltäväksi kohteen ulkopuolelta. Esimerkiksi toisesta kohteesta tai yrityksen toisesta toimipaikasta käsiteltäväksi vastaanotettu jäte.
1.31 Alun perin kotimaassa syntynyt	Jäte syntynyt alun perin Suomessa. Satamien vastaanottamien jätteiden osalta käytetään, mikäli jäte pääosin Suomessa rekisteröidyistä aluksista.
1.32 Alun perin ulkomailla syntynyt	Jäte syntynyt alun perin ulkomailla. Satamien vastaanottamien jätteiden osalta käytetään, mikäli pääosin ulkomailta rekisteröidyistä aluksista. Alun perin ulkomailla syntyneille jätteille tulee käyttää alkuperää 1.32 myös Suomen sisäisissä jätesirroissa siirrettäessä jätettä käsitelijältä toiselle.

Tarvittaessa tulee jätteen tuottajalta varmistaa, onko jäte alun perin kotimaassa vai ulkomailla syntynyt jäte. Tämä on tärkeää sen vuoksi, ettei ulkomailta tulevan jätteen alkuperä häviäisi, kun jätteitä siirtokuormataan/ jatkokäsitellään ennen lopullista hyödyntämistä.

Mikäli jätteessä on sekaisin kotimaassa ja ulkomailla syntyneitä jätettä, mutta ei ole tarkkaa alkuperätietoa, tulee jäte kirjata kahdelle eri riville ja jakaa omalla arviolla kotimaassa ja ulkomailla syntyneeseen niin, että näiden yhteenlaskettu kokonaisjättemäärä ei muutu.

Mikäli toiminnanharjoittaja käsittelee omia jätteitään, kirjataan alkuperäksi joko 1.0, 1.1 tai 1.21/1.22. 1.1 alkuperää käytetään tulevan jätevirran (hyödynnetyt/käsitellyt jätteet) lomakkeella, kun puretaan **käsittelemätöntä** edellisten vuosien varastoa (aiempina raportointivuosina kirjattu suuria määriä vastaanotetuksi varastoon R13/D15) ja **käsitellään** ne omassa toiminnassa (ks. kohta 3.8 Jätteiden varastoinnin raportointi).

3.5.1 Jätteen alkuperä ja jätesiiro satamien raportoinnissa

Tämä ohjeistus sovellettavissa satamien lisäksi myös muuhun kansainväliseen liikenteeseen, kuten lentoasemiin:

Toiminnassa hyödynnetyt ja käsitellyt jätteet:

- Alkuperä 1.31, mikäli jäte pääosin Suomessa rekisteröidyistä aluksista
- Alkuperä 1.32, mikäli jäte pääosin ulkomaisista aluksista
  - o Mikäli pystyy arvioimaan (eli oma arvio, esim. 30% ja 70%), kuinka paljon kokonaismassasta on alkuperää 1.31 ja alkuperää 1.32, tulisi jätteen kokonaismäärä jakaa oman arvion mukaan kahdelle riville (yhteenlaskettu määrä todellinen punnittu määrä)
    - Mikäli tällaista jakoa ei voi tehdä, niin tulee valita se alkuperä, kummasta on eniten
- Käsittelykoodina R12.2/D14 (eli esikäsittelyksi katsotaan mm. varastointi ja siirtokuormaus)
- Jätesiiro: 1 Suomen sisäinen jätesiiro (Satamien kautta kulkevien kansainvälisten jätesiirojen kirjauksia on käsitelty kappaleessa 3.9.2.3)
- Kunnaksi sataman oma paikkakunta

Toiminnassa syntyvät jätteet:

- Alusjätteille alkuperä 1.21/1.22 yllä olevan 1.31/1.32 periaatteen mukaisesti (eli sama jako kuin tulevissa jätteissä)
- Lasteja ei raportoida (lukuun ottamatta niitä, joille Satama on hakenut kansainvälisen jätesiirotulvan)
- Sataman omasta toiminnasta syntyville jätteille (ei siis alusjätteet) alkuperä 1.0
- R/D koodi normaalisti sen mukaan, mihin jäte toimitetaan (esim. Siirtokuormaukseen R12.2)

Huom! Katso satamien Toiminta-koodin valinta kpl 3.6.1.

3.6 Toiminta, jossa jäte on syntynyt

Eri toiminnoista peräisin olevat jätteet kirjataan määrittäin jaoteltuina eri riveille. Tulevan jätteen lomakkeelle kirjataan toiminta, mikäli Jätesiiro kohdasta on valittu Suomen sisäinen jätesiiro tai Kohteen sisäinen jätesiiro. Lähtevien jätteiden osalta valitaan toiminta kaikissa jätesiiroissa (kansainvälinen, Suomen sisäinen ja kohteen sisäinen). Toiminnot ovat seuraavat:

• Toiminta, jossa jäte on syntynyt *

1 Maa-, metsä- ja kalatalous

2 Teollisuus

3 Rakentaminen (uudisrakentaminen, korjausrakentaminen ja purkaminen) ?

4 Yhdyskunnat (asuminen, hallinto, kauppa ja palvelut) ?

5 Kaivannaistoiminta ?

6 Energiahuolto

7 Jätehuolto ja kierrätys

8 Muu, mikä? ?

• Toiminnan kuvaus* ?

Kuva 14 Toiminta, jossa jäte on syntynyt -valikko

Toiminnaksi valitaan se toiminta, minkälaisesta toiminnasta kyseinen jäte on peräisin, ei välttämättä laitoksen päätoiminnan mukaan. Esimerkiksi teollisuuslaitokselta lähtevät jätteet kirjataan seuraavasti:

- teollisuusöljyjäte, 2 teollisuus
- rakennus- ja purkujäte, 3 rakentaminen
- Ruokalan biojäte ja toimistolla syntyvät jätteet, 4 yhdyskunnat
- Prosessista syntyvä sekajäte, 2 Teollisuus (LoW-koodi sen mukaan, vastaako laadultaan yhdyskunnista peräisin olevaa sekajätettä vai ei)

Ulkomailta peräisin olevalle jätteelle, jota siirretään Suomen sisällä, voi käyttää toimintaa 7 Jätehuolto ja kierrätys, mikäli alkuperäinen toiminta ei ole tiedossa. Mikäli alkuperäinen toiminta on tiedossa, voi laittaa kyseisen alkuperäisen toiminnan.

1 Maa-, metsä- ja kalatalouteen kuuluvat mm. kalankasvatus ja muu vesiviljely, maatalous, puutarhatalous ja metsätalous

2 Teollisuus toiminnan alle kuuluvat mm. telakat, kemikaalien varastointi ja jakelu sekä muut teollisuuteen liittyvät tukitoiminnot.

3 Rakentaminen -toimintaan kuuluvat uudis- ja korjausrakentaminen sekä purkaminen. Tähän kuuluvat myös kotitalouksien pienimuotoisen omatoimisen rakentamisen/purkamisen jätteet sekä infran rakentamisesta syntyvät jätteet (esim. asfalttijäte, rautatiekiskot, sähkölinjat, putkistot). Mikäli kyse ei ole rakentamisen ja purkamisen jätteistä, tulisi valita jokin muu LoW-koodi ja sen mukainen toiminta.

4 yhdyskunnat -toimintaa käytetään asumisesta, kaupasta, hallinnosta tai palveluista peräisin oleville jätteille. Toimintaan 4 yhdyskunnat merkitään myös esimerkiksi teollisuuslaitosten toimistot (esim. toimistojen sähkölaitteet) ja ruokalot (ml. satamien ja lentoliikenteen ym. toimintojen ruokalojen jätteet) sekä muut yhdyskuntien tukipalvelut, kuten autokorjaamot, sairaalat, apteekit jne. Yhdyskunta-toimintaan kuuluvat myös mm. saostus- ja umpisäiliölietteet sekä kuolleet lemmikkieläimet.

6 Energiahuoltoon kuuluvat kaikki energiaa (lämpö ja sähkö) tuottavien energialaitosten jätteet, mm. lämpölaitoksen tuhka. Myös ydinvoimala katsotaan energiahuoltoon kuuluvaksi toiminnaksi. Energiahuoltoon kuuluvat myös jätteenpolttolaitokset (lukuun ottamatta D10 loppukäsittelykoodia käyttävä jätteenpolttolaitos) huolimatta siitä, että itse jätteenpolto olisi luvitettu jätteen ammatti- tai laitosmaiseksi toiminnaksi.

7 Jätehuolto- ja kierrätys toiminnan alle kuuluvat mm. jätteenkäsittely, yhdyskuntien jätevedenpuhdistamot, autopurkamot

8 Muu, mikä? tarkoittaa sellaista toimintaa, joka ei ole mikään muista vaihtoehdoista. Jos kohdasta on valittu 8 ”Muu, Mikä?”, jäteraportointilomakkeelle tulee näkyviin tekstikenttä Toiminnan kuvaus, johon kuvaillaan mahdollisimman tarkkaan toimintaa, jossa jäte on syntynyt. Tällaisia toimintoja ovat esim. Satamat, lentoliikenne, puolustusvoimat ja ampumarata. Satamien ja lentoliikenteen sakokaivolietteet kirjataan myös toiminnalle 8 Muu, mikä (ei 4 Yhdyskunnat).

Mikäli vastaanotetaan **jätteitä useammasta eri toiminnasta**, ei tule käyttää toimintaa 8 Muu, mikä korvaamaan tunnistetuista toiminnoista peräisin olevia yhdistettyjä jäte-eriä, vaan kustakin toiminnasta oleva jäte kirjataan omalle riville seuraavasti:

- **Vähintään toiminta 3 Rakentaminen ja 4 Yhdyskunnat tulisi kirjata erikseen**
- **Tarvittaessa eri toimintoihin jaetut määrät voi arvioida kukin omalle rivilleen niin, että kokonaisjättemäärä pysyy samana**

Taulukossa 10 on esitetty esimerkkejä eri jätekoodeista ja toiminnoista. Jättekoodi valitaan 3.1 kappaleen ohjeiden mukaisesti ja toiminta sen mukaan, minkälaisesta toiminnasta jäte on syntynyt. Alla olevat ovat esimerkinomaisia, eli mm. samalle LoW-koodille voi olla useampi Toiminta vaihtoehto, riippuen mistä jäte on peräisin.

Taulukko 10: Esimerkkejä eri LoW-koodeista ja toiminnoista. Huom! Jätteenkäsittelijöiden ohjeessa lisää 18 ja 19 nimikeryhmän mukaisia LoW-koodeja.

LoW-koodi	Jätejae	Toiminta (esimerkki)
02 01 01	Teurasautojen pesuliete	1 Maa-, metsä ja kalatalous
02 01 04	Maatalousmuovit, esim. aumamuovit (muut kuin pakkausmuovit)	1 Maa-, metsä ja kalatalous
02 02 01	Teurastamoiden pesuliete + teurasautojen pesuliete (puru/lantaseos), joita ei voi erottaa	2 Teollisuus
02 03 04	Elintarviketeollisuuden paistinrasvat	2 Teollisuus
03 01 99	Saha-alueiden kenttien siivousjätteet	2 Teollisuus
07 06 xx	Pesuloiden liuotin/tislausjäte	2 tai 4, kumman pyykkiä pääasiassa
08 01 11*	Teollisuudessa ym. toiminnassa syntyvät maalijätteet (ei kotitaloudet)	Toimialan mukaan
10 01 99	Energiantuotantolaitoksen kenttien siivousjäte (puu/kiviaines ym.)	6 Energiahuolto
10 01 xx	Ydinvoimaloiden prosessijätteet	6 Energiahuolto
12 01 01/ 12 01 03	Metallileikkeet teollisuudesta, ml. telakat (ei rakennusjäte eikä koneet/laitteet tai niiden osat)	2 Teollisuus tai toimialan mukaan
12 01 05	Teollisuuden muovijäte (mm. muovileikkeet ym., ei pakkaukset)	2 Teollisuus tai 8 Muu, mikä?
13 -alkuiset	Öljyjäte teollisuudesta tai toimialan mukaan	2 Teollisuus tai toimialan mukaan
13 01 12*	Biohajoava hydraulioöljy (myös vaaraton)	Toimialan mukaan
13 04 02*	Satamien vastaanottolaitteisiin kerätyt pilssivedet	8 Muu, Mikä: Satama
13 05 01*	Raskaan kaluston pesupaikkojen (tai vastavan toiminnan) hiekanerotuskaivon hiekka, jos kyse vaarallisesta jätteestä	Toimialan mukaan
15 01 01	Paperi-, kartonki- ja pahvipakkaukset teollisuudesta	2 Teollisuus
15 01 01	Paperi-, kartonki- ja pahvipakkaukset toimistolta ja asumisesta	4 Yhdyskunnat
15 01 02	Muovipakkaukset eri toiminnoista	Toimialan mukaan
15 01 02	Muovipakkaukset Rinki-ekopisteiltä	4 Yhdyskunnat
15 01 03	Rikkinäiset puiset kuormalavat	Toimialan mukaan
15 01 04	Tyhjät aerosolipurkit	Toimialan mukaan

15 01 06	Sekalaiset pakkaukset ml. rikkinäinen IBC-kontti, joka sisältää sekä muovisia että metallia	Toimialan mukaan
15 01 10*	Aerosolipurkit, joissa sisällä vaarallisen aineen jäämiä	Toimialan mukaan
15 02 02*	Öljyiset liinat ym. Suodatin/imeytysmateriaalit sekä öljynsuodattimet muista kuin liikkuvista ajoneuvoista	Toimialan mukaan
16 01 04*	Romuajoneuvot kuluttajilta	4 Yhdyskunnat
16 01 04*	Romuajoneuvot/liikkuvat työkonet teollisuudesta	2 Teollisuus
16 01 06	Kuivatut romuajoneuvot (voivat sisältää vielä muoviosia ja turvatyynyä) Huom! Ei ole yhdyskuntajätettä	4 Yhdyskunnat
160121*/ 16 01 22	Hydrauliikkaletkut ajoneuvoista	Toimialan mukaan
16 01 22	Telamatot (mm. moottorikelkat ja työkonet)	Toimialan mukaan
16 01 07*	Öljynsuodattimet turvetuotannosta	5 Kaivannaistoiminta
16 01 99	Romutettavat veneet kuluttajilta	Yhdyskunnat
16 02 13*/ 16 02 14	SER yrityksiltä (muut kuin toimistojen ja kotitalouksien SER-laitteisiin rinnastettavat SER-laitteet)	Valitaan toiminnan mukaan
16 02 14	Aurinkopaneelit energiayhtiöltä	6 Energiahuolto
16 02 15*	Loisteputket teollisuudesta, maataloudesta ym.(suuremmat määrät)	Valitaan toiminnan mukaan
16 02 16	Koneiden ja laitteiden huollon osat (SER, metallit ym.)	Toimialan mukaan
16 02 16	Rautaromu teollisuudesta (ei ole rakentamisesta/purkamisesta)	2 Teollisuus
16 02 16	Teollisuuden rautaromu toiselta jätteenkäsittelijältä	7 Jätehuolto ja kierrätys
16 02 16	Koneiden ja laitteiden valmistuksen hylkyosat	2 Teollisuus
16 02 16	Tyhjät värikasetit, jotka sisältävät sirun (SER-jäte)	4 Yhdyskunnat
16 03 04	Kaapelitehtaan kaapeleiden leikkuujäte	2 Teollisuus
16 03 06	Pakkausmateriaalin valmistuksen hylkyerät teollisuudesta	2 Teollisuus
16 05 04*	Kaasua sisältävät kaasupullot	Toimialan mukaan
16 05 08* / 16 05 09	Jauhesammuttimet, joissa jauhetta tai jäämiä tai sammutusjärjestelmästä poistettu sammutusvaahto	Toimialan mukaan
16 07 99	Laivojen pesuedet (vaaraton jäte) liikenteestä	8 Muu, mikä: Liikenne
16 10 02	Glykolipitoinen vesi liikenteestä	8 Muu, mikä: Liikenne
17-ryhmä	Rakentamisen ja purkamisen jätteet, myös mm. prosessien / tuotantolinjojen uudistamisen jätteet	3 Rakentaminen
17 02 01	Kantojäte. Huom! Valitaan kantojätteelle lähtökohtaisesti tämä rakentamisen koodi (ei yhdyskuntajätteen koodia 20 02 01)	3 Rakentaminen
17 02 04*	Kyllästetty puu, ml. myös ratapölkkyt ja sähköpylväät (Huom! Käytetään tätä koodia myös, mikäli asumisen omatoimisesta rakentamisesta peräisin)	3 Rakentaminen

17 04 05	Rautaromu purkamisesta	3 Rakentaminen
17 04 11	Kaapelijäte (rakentaminen/purkaminen)	3 Rakentaminen
17 09 04	Tuulivoimaloiden siivet	3 Rakentaminen
19 06 06	Lannan biokaasulaitosprosessissa syntyvä liete/mädätysjäännös	7 Jätehuolto ja kierrätys
19 06 04	Biojätteiden ja lietteiden biokaasuprosessissa syntyvä liete	7 Jätehuolto ja kierrätys
19 08 05	Asumisjätevesien käsittelyssä (jätevedenpuhdistamolla) syntyvät lietteet	7 Jätehuolto ja kierrätys
19 08 14	Teollisuuden jätevesien käsittelyssä syntyvät lietteet	2 Teollisuus
20 -alkuiset	Teollisuuden tukitoiminnot, kuten toimistojen ja ruokaloiden jätteet	4 Yhdyskunnat
20 01 01	Jätepaperi ja tietosuojapaperi yhdyskunnista (toimistot/kotitaloudet). Ei pakkauksia	4 Yhdyskunnat
20 01 08	Ruokajäte satamista (laivoista peräisin)	4 Yhdyskunnat
20 01 11	Poistotekstiili lajittelusta (esim. kierrätykseen/polttoon lajitellut)	4 Yhdyskunnat
20 01 21*	Loisteputket asumisesta, toimistoista ja niihin rinnastettavat teollisuudesta/muusta toiminnasta	4 Yhdyskunnat
20 01 25	Ruoka- ja ravintorasvat laivoista peräisin)	4 Yhdyskunnat
20 01 25	Ravintola ja ravitsemustoiminnan keittiöiden rasvakaivojäte	4 Yhdyskunnat
20 01 25	Paistorasvat ym. ravintorasvat ja öljyt	4 Yhdyskunnat
20 01 26*	Öljyjäte kotitalouksista (tai pienet määrät yrityksistä, jos jäte sovel-tuu samaan keräykseen asumisessa syntyvän jätteen kanssa)	4 Yhdyskunnat
20 01 26*	Moottori- ja voiteluöljyt asumisesta	4 Yhdyskunnat
20 01 27*	Maalijäte asumisessa ja siihen rinnastettavassa toiminnassa	4 Yhdyskunnat
20 01 35*	SER (esim. tietokoneet) kotitalouksilta ja toimistoilta (tai pienissä määrin teollisuudesta syntyvät, mikäli laadultaan vastaavat asumisessa syntyviä)	4 Yhdyskunnat
20 01 36	Liedet, pesukoneet, ym. vaaraton SER asumisesta ja toimistosta	4 Yhdyskunnat
20 01 39	Muovijäte asumisesta ja toimistoilta (laadultaan asumiseen rinnastettava), sis. Yhdyskuntien muovi ja kumijätteet, ei pakkauksia/rakennusjätettä	4 Yhdyskunnat
20 01 40	Metallit asumisesta, esim. metallipöydät, polkupyörät, kottikärryt, kattilat ym. (ei rakentamisen/teollisuuden metalleja)	4 Yhdyskunnat
20 01 40	Ampumaratojen lyijy-, hylsy-, tai muu metalli/metallinsekainen jäte	8 Muu, mikä? Ampumarata
20 01 99	Lähtökohtaisesti ei käytetä tätä koodia! Vain yksilöidyt erilliskerätyt jätelajit, joille ei muuta koodia 20-luokasta	4 Yhdyskunnat

20 02 02	Hiekoitushiekka tiealueilta (hiekoitushiekka ei ole yhdyskuntajätettä, eikä koodia 20 02 02 lasketa yhdyskuntajättekertymään)	4 Yhdyskunnat
20 03 01	Tyhjät värisäiliöt tulostimista (ei sisällä sirua)	4 Yhdyskunnat
20 03 01	Energiajäte toimistoilta, josta ei ole erikseen tehty kierrätyspolttoainetta (SRF/REF)	4 Yhdyskunnat
20 03 01	Polttokelpoinen jäte (syntypaikkalajiteltu/osin lähes syntypaikka-lajittelematon) sekalainen yhdyskuntajäte mm. Jätteenpolttolaitokselle. Huom! Myös energiajäte katsotaan syntypaikkalajitteluksi sekalaiseksi yhdyskuntajätteeksi.	4 Yhdyskunnat
20 03 01	Teollisuusprosessin polttokelpoinen jäte, joka laadultaan vastaa yhdyskuntajätettä	Toimialan mukaan
Toimialan/prosessin mukainen LoW-koodi (polttokelpoinen jäte)	Tuotantoprosesseista polttoon toimitettu jäte. Mikäli toimialan mukaisissa koodeissa ei ole muuta sopivaa, valitaan -99 loppuinen koodi. (Mikäli prosessin sekajäte laadultaan vastaa yhdyskuntien sekajätettä, voidaan se vain näissä tapauksissa kirjata 20 03 01 koodilla, tällöinkin toimintakoodi toiminnan mukaan eli esim. 2 Teollisuus)	Toimialan mukaan
20 03 01	Yhdyskuntajäte satamista (laivoista peräisin)	4 Yhdyskunnat
20 03 04	Saostus- ja umpisäiliölietteet (ml. bajamajat ja kuivakäymäläjätteet)	4 Yhdyskunnat
20 03 06	Hiekanerotuskaivon hiekka (vaaraton)	Toimialan mukaan
20 03 07	Kokonaiset huonekalut (riippumatta kangasmateriaalista)	4 Yhdyskunnat

Huom! Sekalaisille yhdyskuntajätteille ei tule käyttää 20 03 99 koodia

Taulukossa 11 kuvataan esimerkkejä alkuperä- ja toimintakoodeista, kun Teollisuuslaitokselta A lähtee jätteitä Jätteenkäsittelijälle B.

Taulukko 11: Esimerkkejä LoW-koodeista, jätelajin kuvauksesta, alkuperästä ja toiminnasta.

Teollisuuslaitos A, Toiminnassa syntyvät jätteet (lähtevä jätevirta)

LoW-koodi	Kuvaus jätelajista	Alkuperä	Toiminta	Jätesiiro
16 01 07*	Öljynsuodattimet	1.0	2 Teollisuus	Suomen sisäinen
13 05 08*	Öljynerotuskaivon pintaliete	1.0	2 Teollisuus	Suomen sisäinen
15 01 03	Puiset kuormalavat	1.0	2 Teollisuus	Suomen sisäinen
17 04 07	Metalliromu purkamisesta	1.0	3 Rakentaminen	Suomen sisäinen
17 09 04	Sekalainen rakennusjäte	1.0	3 Rakentaminen	Suomen sisäinen
20 01 01	Toimistopaperi	1.0	4 Yhdyskunnat	Suomen sisäinen

Jätteenkäsittelijä B: Hyödynnetyt/käsitellyt jätteet (tuleva jätevirta)

LoW-koodi	Kuvaus jätelajista	Alkuperä	Toiminta	Jätesiiro
16 01 07*	Öljynsuodattimet	1.31	2 Teollisuus	Suomen sisäinen
13 05 08*	Öljynerotuskaivon pintaliete	1.31	2 Teollisuus	Suomen sisäinen
15 01 03	Puiset kuormalavat uudelleenkäytön valmisteluun	1.31	2 Teollisuus	Suomen sisäinen
17 04 07	Metalliromu purkamisesta	1.31	3 Rakentaminen	Suomen sisäinen
20 01 40	Metallit yhdyskunnista	1.31	4 Yhdyskunnat	Suomen sisäinen
17 09 04	Sekalainen rakennusjäte lajitteluun	1.31	3 Rakentaminen	Suomen sisäinen
20 01 39	Muovit yhdyskunnista	1.31	4 Yhdyskunnat	Suomen sisäinen
20 01 01	Toimistopaperi paalaukseen	1.31	4 Yhdyskunnat	Suomen sisäinen

3.6.1 Jätteenkäsittelijöiden, jätteenpolttolaitosten ja satamien toiminnot

Jos toiminnanharjoittaja **käsittelee omia jätteitään**, kirjataan laitoksen toiselta osiolta jätteenkäsittelyosiolle siirretyn jätteen osalta tulevaan jätevirtaan alkuperäksi 1.21/1.22 tai 1.0 (riippuen siitä, onko jäte kirjattu toisen osion lähtevään jätevirtaan). ja toiminnaksi esim. 2 teollisuus, mikäli jäte on teollisuudesta tai 7 Jätehuolto ja kierrätys, mikäli jäte syntynyt jätteenkäsittelytoiminnassa.

Toiselta jätteenkäsittelylaitokselta vastaanotettu jäte, jota on käsitelty muuttamalla jätteen olomuotoa, kirjataan vastaanotetuksi toiminnasta 7 Jätehuolto ja kierrätys. Pelkästään mm. siirtokuormattu, puristettu, uudelleenpakattu tai paalattu jäte kirjataan mahdollisuuksien mukaan vastaanotetuksi alkuperäisellä toiminnalla (ei 7 Jätehuolto ja kierrätys). **Energiahyödyntämiseen** toimitettu siirtokuormattu/paalattu jäte kirjataan jätettä lähettävän jätteenkäsittelijän sekä jätettä vastaanottavan energialaitoksen jätelomakkeelle jätteen alkuperäisellä toiminnalla, esim. 2 (teollisuus) tai 4 (yhdyskunnat). Tässä tapauksessa siirtokuormaus/paalaus/jätekuljetus ei muuta alkuperäistä toimintaa eikä LoW-koodia. Mikäli kyse jätteenpolttolaitoksesta (SRF/REF), vastaanotetaan se polttolaitoksella 7 toiminnalla. Asiaa käsitellään tarkemmin jätteenkäsittelijöiden ohjeessa.

Jätteen keräyspisteiltä (ei ympäristöluvanvarainen laitos) vastaanotettu jäte kirjataan jätteen alkuperäisellä toiminnalla, esim. 4 Yhdyskunnat (ei 7 jätehuolto ja kierrätys).

Satamien jäteraportoinnissa yhdyskuntajätteeseen rinnastettavat alusjätteet (esim. biojäte, pakkausjätteet, sekajäte, lääkejätteet ym.) kirjataan toiminnalle 4 (yhdyskunnat). Muut jätteet, kuten öljyiset vedet, merkitään toiminnalle 8 (Muu, Mikä?) ja toiminnan kuvaukseen ”aluksesta peräisin oleva jäte”.

3.7 Jätteen käsittelytapa (R/D-koodi) ja käsittelymenetelmän kuvailu

Ajantasaiseen jättekirjanpitoon ja YLVAn jätelomakkeille kirjataan jätettä vastaanottavan toiminnanharjoittajan hyödyntämis- ja loppukäsittelymenetelmää koskevat tiedot: R/D-koodit ja sanallinen kuvailu menetelmistä. Koodit on lueteltu valtioneuvoston asetuksessa jätteistä (978/2021, <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210978>).

Osoitteesta <https://koodistot.suomi.fi/registry;registryCode=jttj> löytyy hyödyntämistoimien R-koodit nimellä ”Hyödyntämistoimet” ja loppukäsittelytoimien D-koodit nimellä ”Loppukäsittelytoimet”. R/D-koodia hyödynnetään jätetilastoinnissa mm. kierrätysasteiden laskennassa, joten sen kirjaaminen oikein on hyvin tärkeää.

Jätteen sijoitus (R/D-koodi) *

R12.2

Käsittelymenetelmän kuvailu *

Sekajäte siirtokuormausasemalle

Kuva 15 Toiminnassa syntyvät jätteet -lomakkeen jätteen käsittelytapa (R/D-koodi) vastaanottavassa laitoksessa

Jätteen käsittelymenetelmä kuvaillaan sanallisesti mahdollisimman tarkkaan ja valitaan menetelmää vastaava **R/D-koodi** (R=recovery; D=disposal). Tämän ohjeen liitteessä on esitetty käytössä olevat R/D-koodit ja laadittu muutamia esimerkkejä koodien oikeasta käytöstä (liitteet 1 ja 2).

Käsittelymenetelmä tulee kuvailla havainnollisesti sen sijaan, että kirjataan R/D-koodin virallinen seliteteksti sanallisen käsittelymenetelmän kuvailun kenttään, esim. seuraavasti:

- R5.2: Betonimurskeen hyödyntäminen sataman kenttärakenteissa (tulevan jätteen lomake) HUOM! MARAlla hyödynnettyjä jätteitä ei raportoida ympäristöluvan vuosiraportoinnin yhteydessä
- R12.2: **Vastaanotettu välivarastoon** ja toimitettu raportointivuonna hyödynnettäväksi (tulevan jätteen lomake)
- R12.2: Pahvijätteen toimittaminen esikäsittelyyn (lähtevän jätteen lomake)
- R3.5: Paalaton pahvijätteen toimittaminen hyödynnettäväksi (lähtevän jätteen lomake)
- R3.1: Käytöstä poistettujen puisten kuormalavojen kunnostus ja niiden toimitus uusiokäyttöön (tulevan jätteen lomake, ei kirjata enää lähteviin jätteisiin)

Syntyvän jätteen lomakkeelle (lähtevä jätevirta) kirjataan jätteen käsittelytapa, jolla jäte käsitellään vastaanottavassa laitoksessa tai sisäisen siirron tapauksessa vastaanottavassa osiossa. Tarvittaessa käsittelytapaa voi kysyä jätteen vastaanottajalta.

Hyödynnetyt/käsitellyt jätteet lomakkeella (tuleva jätevirta) kirjataan käsittelytapa, jolla jäte käsitellään kyseisellä laitoksella. Usein on kyse **jätteen esikäsittelystä** (joka sisältää mm. välivarastoinnin), jolloin käytetään seuraavia esikäsittelykoodeja:

- R12.1 (polttoaineen valmistus energiahyödyntämiseen)
- R12.2 (siirtokuormaus, välivarastointi, lajittelu ym. käsittely, esim. metallijätteen lajittelu)
- D13 (yhdistäminen, sekoittaminen)
- D14 (uudelleenpakkaaminen, välivarastointi)

Kaatopaikalle sijoitettava jäte

- D1-koodia tulee käyttää vain kaatopaikalle loppusijoitetuille jätteille, ei kaatopaikalla hyödynnetyille jätteille. D1-koodia ei käytetä myöskään mm. lietteen hyödyntämisessä maanparannukseen tai lannoitukseen (oikea koodi tuolloin on R10).

Uudelleenkäytön valmistelu

- Mikäli on kyse **jätteen uudelleenkäytön valmistelusta**, kirjataan toiminto koodeille R3.1 (orgaaninen jäte), R4.1 (metalliromu) tai R5.1 (muut kuin em. jätteet). Esimerkiksi R4.1 käytöstä poistettujen metallitynnyrien puhdistaminen ja kunnostaminen uudelleenkäyttöön. Uudelleenkäytön valmistelulla tarkoitetaan jätteen tarkistamiseksi, puhdistamiseksi tai

korjaamiseksi toteutettavaa toimintaa, jolla käytöstä poistettu tuote tai sen osa valmistellaan siten, että se voidaan käyttää uudelleen ilman muuta esikäsittelyä (Jätelaki 646/2011, 6 §).

EEJ tuotteen valmistukseen liittyvä raportointiohjeistus on esitetty jätteenkäsittelijöiden raportointiohjeessa.

3.7.1 R10 koodin käyttö jätteen hyödyntämisessä maanviljelyssä (ja R 5.2 koodin käyttö metsälannoitteena)

R10-koodia käytetään silloin, kun jäte (kuten liete, lanta, oljet, tuhka jne.) sijoitetaan maanviljelijän peltoon maanparannukseksi/lannoitukseen. R10-koodia käytetään myös silloin, kun liete toimitetaan muualta kuin omalta tilalta maanviljelijän lietesäiliöön ennen peltoon levittämistä.

R5.2 -koodia käytetään silloin, kun mm. jätteeksi luokiteltu tuhka hyödynnetään metsälannoitteena.

3.7.2 R4 koodin käyttö metallijätteen hyödyntämisessä

R4 koodia käytetään vain metallien ja metalliyhdisteiden kierrätykseen ja talteenottoon.

Määritelmiä ja taustaa:

Kierrätys

- Jäte valmistetaan **tuotteeksi, materiaaliksi tai aineeksi** joko alkuperäiseen tai muuhun tarkoitukseen; jätteen kierrätyksenä ei pidetä jätteen hyödyntämistä energiana eikä jätteen valmistamista polttoaineeksi tai maantäyttöön (louhittujen alueiden kunnostaminen/maisemointi) käytettäväksi aineeksi
- Tuotteeksi/materiaaliksi/aineeksi valmistaminen tarkoittaa, että jätteenkäsittelyprosessin pääteeksi materiaali ei ole enää jätettä, eli on saanut EEJ-statusen, ja täyttää tuotelainsäädännön vaatimukset. Materiaalin jäteluonne voi päättyä valvontaviranomaisen lausunnon, ympäristölupaviranomaisen päätöksen, kansallisen asetuksen tai EU-säädöksen perusteella.
- Rauta-, teräs-, ja alumiiniromulle, mukaan lukien alumiiniseosromulle, on laadittu EU-tason EEJ arviointiperusteet EU n:o 333/2011 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011R0333&from=FI>), ja kupariromulle EU n:o 715/2013 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R0715&from=FI>), eikä näiden romumetallien jäteluonnetta voida ratkaista tapauskohtaisella harkinnalla.
- EU tasoiset EEJ säädökset kumoavat aiemmat tuomioistuimien ja ympäristölupien ratkaisut.

Ohjeistus

R4.1 (metallipitoisen jätteen valmistelu uudelleenkäyttöön) käytetään ~~vain~~ silloin, kun jätettä lähetetään tai vastaanotetaan laitokseen, missä jäte valmistellaan uudelleenkäyttöä varten (tarkistaminen, puhdistaminen tai korjaaminen) siten että se voidaan käyttää uudelleen ilman muuta esikäsittelyä. Uudelleenkäytöllä tarkoitetaan tuotteen tai sen osan käyttämistä uudelleen samaan tarkoitukseen kuin mihin se on alun perin suunniteltu.

R4.2 (metallien ja metalliyhdisteiden kierrätys) käytetään silloin, kun jätettä lähetetään tai vastaanotetaan laitokseen, missä tehdään tuotteita/materiaaleja, jotka eivät enää ole prosessin päätyttyä jätettä (EEJ).

- Mikäli metalliromu on lähetetty jätteenkäsittelijältä jätteenä, tulee myös vastaanottajan vastaanottaa se jätteenä. Jäte ei voi kuljetuksen aikana vaihtaa jättestatusta.
- **Suurin osa romunkäsittelijöistä on esikäsittelijöitä, jolloin kyseiset romunkäsittelijät vastaanottavat romumetallit R12.2 koodilla (esikäsittely).**

- Mikäli osa romunkäsittelystä on tuotteistettu, kirjataan siltä osin käsittely R4.2 koodilla (esim. Mikäli on otettu käyttöön EU:n n:o 333/2011 tai EU n:o 715/2013 arviointiperusteet.)
- Sivutuotteena vastaanotettuja metalleja ei kirjata jätelomakkeelle, ainoastaan raaka-ainelomakkeelle

3.8 Jätteiden varastointi

Varastointi-lomakkeella kirjatut jätemäärät kuvaavat koko jätteiden varastotilannetta vuoden lopussa. Varastotilanne on riippumaton siitä, minä vuonna varastoidut jätteet on vastaanotettu varastoon.

Tuleva jätevirta-lomakkeelle kirjataan **raportointivuonna** joko omassa toiminnassa syntyneet tai vastaanotetut **isot jätemäärät** (katso ympäristölupamääräysten max varastointimäärät) **tai tyypiltään vaaralliset jätteet**, jotka ovat vuoden lopussa varastoituna (koodi R13/D15). Kirjausmenettelystä voi tarkemmin sopia valvontaviranomaisen kanssa. Huom! Vuoden aikana varaston läpi kulkeneita jätteitä (jotka normaalia varastokiertoa) ei kirjata R13/D15, vaan ne kirjataan sopiville esikäsittelykoodeille, kuten esimerkiksi R12.2 tai D14-koodeille.

Lähtevissä jätteissä ei lähtökohtaisesti käytetä varastointikoodeja R13/D15, koska lähtevän jätteen osalta ei voida etukäteen tietää, onko jätteen tarkoitus jäädä vastaanottoaikassa pidempiaikaiseen, vuoden yli kestävään varastoon.

Varastosta purku, alkuperä 1.1

Lähtevän jätevirran lomakkeelle kirjataan alkuperällä 1.1, mikäli varastosta purettava jäte on sisällynyt edellisinä vuosina varastolomakkeelle kirjattuihin jätteisiin ja jäte esim. puristetaan/pakataan/uudelleen pakataan kuljetusta varten ja toimitetaan eteenpäin toiseen kohteeseen, eikä jätteelle tehdä muuta käsittelyä. Varastosta puretut määrät tulee erotella saman vuoden aikana muista lähtevistä jätteistä. Jätteiden varastosta purku tulee selvittää kirjaustiedoista erityisesti **isojen jäte-erien osalta** sekä jos kyseessä on vaarallinen jäte. Kyseisessä tapauksessa jätesiirtovalikosta valittavissa vain Suomen sisäinen tai Kansainvälinen jätesiirto (ei kohteen sisäinen jätesiirto). Toimintana käytetään mahdollisuuksien mukaan alkuperäistä toimintaa.

Tulevan jätevirran lomakkeella varastosta puretuksi, alkuperä 1.1, voidaan kirjata vain niitä jäte-eriä, **jotka on aiempina raportointivuosina kirjattu vastaanotetuksi varastoon R13/D15 koodeilla (isot jäte-erät)**. Kirjaus tarkoittaa jätteitä, joita puretaan edellisten vuosien varastosta ja jota ei ole raportointivuotena vielä käsitelty laitoksella ja jäte käsitellään omassa toiminnassa. Tässä yhteydessä käsittelyksi ei kuitenkaan katsota puristamista/pakkaamista/uudelleen pakkaamista kuljetusta varten (jäte ei muutu), eli näitä ei kirjata tulevan jätteen lomakkeelle alkuperällä 1.1, vaan varastosta purku kirjataan ainoastaan lähtevään jätevirtaan (ks. lähtevän jätevirran lomake). Käytettäessä alkuperää 1.1 tulevan jätevirran lomakkeella, jätesiirto-kohtaan täytetään automaattisesti kohteen sisäinen siirto. Toimintana käytetään mahdollisuuksien mukaan alkuperäistä toimintaa.

3.9 Jätésiirto

Jätésiirto*

Valitse...

Valitse...

- 1 Suomen sisäinen jätésiirto
- 2 Kansainvälinen jätésiirto
- 3 Kohteen sisäinen jätésiirto

Kuva 16 Jätésiirtovalikko

Tulevien ja lähtevien jätteiden lomakkeella tulee kirjata tieto siitä, onko kyseessä Suomen sisäinen jätésiirto, kansainvälinen jätésiirto vai kohteen sisäinen osiolta toiselle tapahtuva jätésiirto. Valikon avulla erotellaan YLVA-kohteen sisäiset jätteiden siirrot eri laitosten (YLVA-kohteiden) välisistä jätteiden siirroista sekä Suomesta ja ulkomailta käsiteltäväksi vastaanotettavat jätteet toisistaan. Lähtevien jätteiden lomakkeella erotetaan sisäisten siirtojen lisäksi myös Suomeen ja ulkomaille käsiteltäväksi toimitettavat jätteet toisistaan. Tämä mahdollistaa mm. laitoskokonaisuuden ulkopuolelle tehtyjen jätésiirtojen tietojen koostamisen E-PRTR raportointia varten⁹ niin, etteivät muut jätésiirrot sekoitu raportoitaviin tietoihin sekä yhdyskuntajätteen kierrätysasteen laskennan niin, että ulkomailta Suomeen käsiteltäväksi tuotuja yhdyskuntajätteitä ei lasketa mukaan Suomen kierrätysasteeseen.

Jätteenkuljettajan tunnistetietoja ei kirjata lähtevän jätteen lomakkeen jätésiirtojen vastaanottajatietoihin. Jätteenkuljettajan tunnistetiedot (nimi, y-tunnus ja yhteystiedot) tulee kuitenkin kirjata jäteasetuksen 33 §:n mukaan toiminnanharjoittajan omaan ajantasaiseen jätekirjanpitoon. Pelkälle kuljetustoiminnalle ei ole R/D-koodia, eikä näin ollen kirjanpidon tarkoittamaa jätteen vastaanottajaa tule sekoittaa JL 29 §:n mukaiseen jätteen luovuttamiseen.

Lähtevän jätteen lomakkeelle tulee kirjata jätteen todellisen vastaanottajan tiedot, ei jätekuljettajaa/välittäjää/tuottajayhteisöä, vaikka jätteen haltijuus siirtyisikin ensin jollekin muulle kuin todelliselle vastaanottajalle.

3.9.1 Suomen sisäinen jätésiirto

Suomen sisäisen jätésiirron ollessa kyseessä **tulevan jätteen lomakkeelle** kirjataan tieto siitä, mistä kunnasta vastaanotettu jäte on peräisin. Jätteet on mahdollisuuksien mukaan kirjattava kunnittain. Mikäli jätteen toimittajan sijaintikunnat eivät ole kaikilta osin tiedossa, valitaan kunniksi ne kunnat, joista jäte pääosin tulee. Huom! Kunnaksi ei tule valita oman toimipisteen kuntaa, ellei jäte ole peräisin samasta kunnasta.

⁹ Tiedot kerätään kaikista E-PRTR raportointivelvollisilta laitoksilta, jotka ylittävät jätésiirron osalta kapasiteettikynnykset, vaaralliset jätteet 2 t/a ja muu kuin vaarallinen jäte 2000 t/a.

Lähtevän jätteen lomakkeella esitetään vastaanottajan tiedot seuraavasti:

• Jättesiirto*

• Vastaanottajan nimi* ?

Sisältää henkilötietoja ?

• Y-tunnus*

• Käsittelypaikka* ?

• Käsittelypaikan käyntiosoite*

• Käsittelypaikan sijaintikunta*

Kuva 17 Suomen sisäisen jättesiirron yhteydessä täytettävät vastaanottajan tiedot.

- Vastaanottajan nimi tarkoittaa sen yrityksen nimeä, minne jätteet viedään **ensimmäisen kerran** (ei ole välttämättä lopullinen määränpää), ei kuljettajaa tai jätteen välittäjää.
- Mikäli vastaanottaja on eri kuin kohteen ympäristöluvan haltija, tulisi käsittelypaikasta ja osoitteesta tulla ilmi, kenen ympäristöluvalla jätteen käsittelyä tehdään.
- Mikäli vastaanottajan nimitieto voidaan tulkita henkilötiedoksi (esimerkiksi vastaanottajan nimessä on Etunimi Sukunimi-yhdistelmä), tulee ko. tieto merkitä henkilötiedoksi laittamalla rasti kohtaan ”Sisältää henkilötietoja”. Ko.henkilötieto -kohdan voi halutessaan jättää myös tyhjäksi.
- Käsittelypaikka tarkoittaa vastaanottavan yrityksen toimipaikan, laitoksen tai muun käsittelypaikan nimeä, joka voi poiketa yrityksen nimestä.
- Käsittelypaikan sijaintikunta valitaan valikosta.

Jätteet tulee kirjata vastaanottopaikoittain. Vastaanottopaikan voi kysyä tarvittaessa jätteen vastaanottajalta/välittäjältä.

3.9.2 Kansainvälinen jättesiirto

Kun laitos toimittaa jätettä Suomesta ulkomaille tai ottaa vastaan ulkomailta Suomeen tuotua jätettä, tulee valittavaksi, onko kyse jättesiirrosta, joka ei edellytä Suomen ympäristökeskuksen myöntämää jättesiirtolupaa ns. vihreä jättesiirto vai jättesiirrosta, joka edellyttää jättesiirtoluvan. Lupamenettely koskee vaarallisten ja ns. luokittelemattomien jätteiden siirtoja sekä siirtoja loppukäsiteltäväksi. Vihreän jätteen siirrot on sallittu Euroopan unionin ja OECD-maiden alueella. Mikäli ns. vihreää jätettä viedään OECD-maiden ulkopuolelle, vienti saattaa vaatia jättesiirtoluvan. Vaatimukset ovat EU:n komission asetuksessa (EY) N:o 1418/2007. Tarkempaa tietoa kansainvälisistä jättesiirroista löytyy Suomen ympäristökeskuksen sivuilta (<https://www.ymparisto.fi/fi/luvut-ja-velvoitteet/jatteiden-kansainvaliset-siirrot>).

Kansainvälisille jätesierroille tulee kirjata vastaanottajan/lähtettäjän sijaintimaa alavetovalikosta. Jätteet tulee näin ollen raportoida **maakohtaisesti**. Vastaanottajaksi kirjataan sen yrityksen nimi, joka käsittelee jätteet, ei esim. jätteen välittäjää, kuljettajaa tai tuottajayhteisöä. Mikäli kansainvälisen jätesiertoluvan haltija on joku muu kuin jäteraportoinnista vastaava taho, voi raportoija kysyä tarkemmat tiedot jätteen vastaanottajasta jätesiertoluvan haltijalta tai SYKeltä (wasteshipments@syke.fi) Myös saman organisaation toisessa maassa sijaitsevalle toimipisteelle tehdyistä jätesierroista on tärkeää, että jäte kirjataan kansainvälisenä jätesierrotona.

Mikäli vastaanottajan nimitieto voidaan tulkita henkilötiedoksi (esimerkiksi vastaanottajan nimessä on EtunimiSukunimi-yhdistelmä), tulee ko. tieto merkitä rasti kohtaan ”Sisältää henkilötietoja”. Ko..henkilötieto-kohdan voi halutessaan jättää myös tyhjäksi.

Tiettyjen jätteen kansainvälisistä sierroista tulee lisäksi toimittaa tiivistelmä tietoja vuosittain Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämään rekisteriin (jätelain 117 c § ja jäteasetuksen 39 §).

3.9.2.1 Jätesierro, joka ei vaadi jätesiertolupaa

Lähtevä jätevirta

▫ Jätesierro *

2 Kansainvälinen jätesierro ▼

▫ Kansainvälinen jätesierro *

Ei vaadi jätesiertolupaa ⓘ

Vaatii jätesiertoluvan ⓘ

▫ Valitse seuraavista *

Basel-koodi

OECD-koodi

Basel-koodi *

▫ Vastaanottajan sijaintimaa *

Valitse tai etsi... ▼

▫ Vastaanottajan nimi * ⓘ

Sisältää henkilötietoja ⓘ

Kuva 18 Kansainvälinen jätesierro, joka ei vaadi jätesiertolupaa, Basel/OECD koodi sekä vastaanottajan tiedot.

Jätesiiroille, jotka eivät vaadi jätesiirotulupaa, tulee kirjata siirrettävän jätteen Basel- koodi tai OECD-koodi, joka voidaan valita alasetoalikoista.

Pohjoismaiden ministerineuvosto on laatinut v.2018 ohjeen ”Vihreiden jätteiden siirrot” <http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1206150/FULLTEXT01.pdf>, josta löytyy lisätietoa vihreiden jätteiden siirroista¹⁰. Vihreitä jätteitä ovat mm. metalliromu (B1010) ja keräyspaperi (B3020). Yleensä vihreän jätteen puhtauden on oltava yli 90 p-% (painoprosenttia), eivätkä vihreät jätteet saa olla vaarallisten aineiden saastuttamia. Muun muassa muovijäte voi sisältää pysyviä orgaanisia yhdisteitä (POP).

3.9.2.2 Jätesiiro, joka vaatii jätesiirotuluvan

Jätesiirotuluvan vaatimissa kansainvälisissä jätesiiroissa luvan hakija (ilmoittaja, notifer) on vastuussa jätesiiroista ja niihin liittyvistä raportoinneista.

Lähtevä jätevirta

▫ Jätesiiro *

2 Kansainvälinen jätesiiro ▾

▫ Kansainvälinen jätesiiro *

Ei vaadi jätesiirotulupaa ⓘ

Vaatii jätesiirotuluvan ⓘ

▫ Jätesiirotuluvan numero *

▫ Vastaanottajan sijaintimaa *

Valitse tai etsi... ▾

▫ Vastaanottajan nimi * ⓘ

Sisältää henkilötietoja ⓘ

Kuva 19 Toiminnassa syntyvät jätteet -lomakkeen kansainvälisen jätesiirotuluvan numero ja vastaanottajan tiedot.

Jätesiirotuluvan vaativasta jätesiiirrosta tulee kirjata lähtevän jätteen lomakkeelle jätesiirotuluvan numero. Jätesiirotuluvan numero tallentuu painamalla ”lisää” painiketta. Jätesiirotuluvan numeroita voidaan kirjata useampia kyseiselle jätejakeelle Lisää -painikkeesta. Ylimääräiset jätesiirotuluvan numerot voidaan poistaa Poista -painikkeella.

¹⁰ Jäte luokitellaan vihreäksi jätteeksi jätteensiiroasetuksen (EY) N:o 1013/2006 mukaan, kun jäte on luettu asetuksen liitteessä III, IIIA tai IIIB. Liitteessä IIIB luetellut jätteet luokitellaan vihreäksi jätteeksi vain Euroopan unionin sisällä.

Tuleva jätevirta

▫ Jätesiiro *

2 Kansainvälinen jätesiiro ▾

▫ Kansainvälinen jätesiiro *

Ei vaadi jätesiirotulupaa ?

Vaatii jätesiirotuluvan ?

▫ Jätesiirotuluvan numero *

▫ Maa *

Valitse tai etsi... ▾

Kuva 20 Toiminnassa hyödynnetyt ja käsitellyt jätteet -lomakkeen kansainvälisen jätesiirotuluvan numero ja maa, josta jäte on peräisin.

Jätesiirotuluvalla siirretyistä jätteistä tulee kirjata tulevan jätteen lomakkeelle jätesiirotuluvan numero vastaavasti kuin lähtevän jätteen lomakkeelle. Lisäksi valitaan alavetovalikosta maa, mistä jäte on peräisin.

3.9.2.3 Satamien kautta kulkevat kansainväliset jätesiirot

Jätteiden viennit

Satama raportoi lähtevän jätevirran lomakkeelle ulkomaan viennit ainoastaan silloin, jos jätteitä käsitellään sataman ympäristöluvalla mukaisesti ja satama/muu sataman ympäristöluvalla toimiva yritys on itse hakenut kansainvälisen jätesiirotuluvan, missä kyseinen toimija on määritelty jätesiirotuluvassa jätteen tuottajaksi. Tällöin lähtevän jätevirran lomakkeella valitaan alkuperäksi 1.21/1.22 sataman toiminnassa käsiteltyjen jätteiden osalta.

Mikäli kansainvälinen jätesiirotulupa on jätteen alkuperäisellä tuottajalla (muu kuin satama), satama ei raportoi kyseisiä jätteitä jätelomakkeilla. On tärkeää, että kansainväliset jätesiirot kirjataan vain kerran.

Jätteiden tuonnit

Jätesiirotuluvallisissa jätteiden tuonneissa kansainvälisen jätesiirotuluvan kirjaa vastaanotetuksi se taho, joka on nimetty jätesiirotuluvassa jätteen vastaanottajaksi (consignee).

Vihreiden jätteiden siirrot

Vihreiden jätteiden jätesiirot kirjataan sataman jäteraportointiin, mikäli sataman alueella toimiva jätteen käsittelijä kerää jätteitä useammasta paikasta, eikä jätteen alkuperäinen tuottaja ole raportoinut niitä vihreänä jätesiirottona.

HUOM! Kaikille ulkomaan jätesiiroille tulee olla yksi vastuullinen taho, joka raportoi ne YLVAan kansainvälisenä jätesiirottona.

3.9.3 YLVA-kohteen sisäinen jätesiiro osiolta toiselle

Kohteen sisäisestä jätesiirosta on kyse silloin, kun jäte siirretään YLVA-kohteen osiolta saman kohteen toiselle osiolle. **Lähtevään jätevirtaan osioiden väliset jätesiirot raportoidaan vain, jos valvoja sitä edellyttää.** Tietyissä jätteenkäsittelytoiminnoissa (kuten jätevedenpuhdistamot) mahdolliset sisäiset siirrot suositellaan kuitenkin kirjattavan aina myös lähtevään jätevirtaan. Ohjeistus tarkemmin jätteenkäsittelijöiden ohjeessa. Tulevaan jätevirtaan sisäiset siirrot tulee aina kirjata valitsemalla Jättesiirovalikosta Kohteen sisäinen jätesiiro huolimatta siitä, kirjataanko jätettä toisen osion lähtevään jätevirtaan. Kohteen sisäinen jätesiiro valitaan tulevan jätevirran lomakkeella automaattisesti, jos alkuperäkoodiksi on valittu 1.0, 1.1 tai 1.21/1.22.

Toiminnassa syntyvät jätteet (lähtevä jätevirta)

Kirjattaessa sisäistä jätesiiroa lähtevän jätevirran lomakkeella, valitaan vastaanottajaksi saman YLVA-kohteen toisen osion tulevan jätteen kuormituspiste. Huom! “Käsittelypiste, jolle jäte on toimitettu” tulee valita aina, kun piste valittavissa huolimatta siitä, että tietokenttä ei ole ohjelmallisesti pakollinen kenttä. Esimerkiksi jätteenkäsittelylaitoksen käsittelyosiolta jätettä siirretään kohteen kaatopaikkaosiolle loppusijoitettavaksi, jolloin vastaanottajaksi valitaan kaatopaikkaosion tulevan jätevirran piste. Osioden välisiä jätesiiroja voi halutessaan tarkentaa esim. jätelajin tai käsittelymenetelmän sanallisiin kuvailukenttiin.

• Jättesiiro *

3 Kohteen sisäinen jätesiiro

• Käsittelypiste, jolle jäte on toimitettu

Valitse tai etsi...

Kuva 21 Toiminnassa syntyvät jätteet lomakkeen kohteen sisäinen jätesiiro.

Toiminnassa hyödynnetyt/käsitellyt jätteet (tuleva jätevirta)

Kirjattaessa sisäistä jätesiiroa tulevan jätevirran lomakkeelle (alkuperä 1.0, 1.1, 1.21 tai 1.22), valitaan sen osion kuormituspiste, mistä jäte on peräisin. Huom! Vaikka “Piste, jolta jäte on peräisin”, ei ole ohjelmallisesti pakollinen tieto, tulee se kuitenkin aina täyttää, mikäli piste on valittavissa. **Lisäksi tulee valita, onko jäte-erä kirjattu sisäisenä siirtana lähtevään jätevirtaan (Kyllä/Ei).**

• Jättesiiro *

3 Kohteen sisäinen jätesiiro

• Piste, jolta jäte on peräisin

Valitse tai etsi...

• Onko jäte-erä kirjattu kohteen sisäisenä siirtana lähtevään jätevirtaan? *

Kyllä

Ei

Kuva 22 Toiminnassa hyödynnetyt ja käsitellyt jätteet -lomakkeen kohteen sisäinen jätesiiro.

Mikäli jätteitä vastaanotetaan saman yrityksen toiselta kohteelta, jolla YLVAssa oma erillinen kohde (yleensä oma erillinen ympäristölupa), tällöin jäte vastaanotetaan kyseisestä paikasta normaalisti valitsemalla 1 Suomen sisäinen jätesiiro. Vastaavasti jätettä toimitettaessa oman yrityksen toiselle kohteelle.

3.10 Jätteen määrä ja käytettävät yksiköt

Jätteen kokonaispaino ilmoitetaan aina märkäpainona kullekin jätteelle. Kirjattaessa tulee valita ilmoittaako jätemäärän tonneina/vuosi vai kilogrammoina/vuosi. **Järjestelmässä oletuksena on tonneina/vuosi.**

- Jos valitaan raportointi tonneina, taulukossa näkyy raportointivuoden ja vertailuvuoden sarakkeet vain tonneina vuodessa (t/v) ja tiedot syötetään raportointivuoden sarakkeeseen.
- Jos valitaan raportointi kilogrammoina, taulukossa näkyy raportointivuoden sarakkeet tonneina vuodessa (t/v) ja kilogrammoina vuodessa (kg/v) sekä vertailuvuoden sarake kilogrammoina vuodessa (kg/v). Tietoja voi syöttää vain kg/v sarakkeeseen ja t/v sarakkeen tieto lasketaan automaattisesti.
- Tiedot siirretään tietokantaan aina tonneina. Suorasiirtoa käytettäessä on raportoitava aina tonneina.
- Mikäli painomitta ei ole tiedossa, arvioidaan paino tilavuuden perusteella tai lasketaan se muuntokertoimen avulla. Tilavuuspainoja eräille jätteille löytyy ohjeen liitteestä 2.

3.11 Jätteen kuiva-aine (%)

Kuiva-aineprosenttia (%) vaativat LoW-koodit muuttuvat jätelomakkeilla vuoden 2025 raportoinnista lähtien. Uudessa listauksessa on vain lähinnä jätetilastoinnissa tarvittavat Eurostatin määrittelemät LoW-koodit, joista jätedirektiivin mukaisessa EU raportoinnissa lasketaan kuiva-ainepitoisuudet. Kuiva-aineprosentin (%) kirjaaminen koskee näin ollen vain Eurostatin listaamia lietemäisiä ja nestemäisiä jätteitä (kuten jätevedenpuhdistamo-, sakokaivo-, siistaus-, ruoppaus- ja muun tyyppiset lietteet; vesipitoiset nestemäiset jätteet ei kuitenkaan tuhkia ja kuonia. Mikäli täsmällistä kuiva-ainepitoisuutta ei ole tiedossa, kirjataan arvio siitä. Muiden jätejakeiden osalta kuiva-aineprosenttia ei tule kirjattavaksi. Huomioithan, että kuiva-aine% tarkoittaa sitä prosenttimäärää, kuinka paljon lietteessä on kuiva-ainetta, ei siis kosteusprosenttia. Uudet ja poistuneet kuiva-ainepitoisuutta vaativat LoW-koodit on esitetty tämän ohjeen liitteessä 5.

3.12 Jätteen ominaisjätemäärä

Ominaisjätemäärällä tarkoitetaan toiminnassa syntyvän jätteen määrää suhteessa toiminnan laajuuteen, jota voidaan ilmaista muuttujalla, joka mahdollisimman hyvin kuvaa toiminnan laajuutta. Tällaisia muuttujia voivat olla mm. palvelualalla jätemäärä suhteessa liikevaihtoon, teollisessa toiminnassa suhteessa tuotannon määrään ja kaupan alalla suhteessa myymälän pinta-alaan. Joillain toimialoilla muuttuja voi olla myös mm. toiminnassa tehtyjen henkilötyövuosien määrä tai jokin muu erikseen täsmennettävä muuttuja. Toiminnanharjoittaja voi itse valita, mihin toiminnan laajuutta kuvaavaan muuttujaan jätemäärä suhteutetaan ja käytetäänkö laskentaan jätteiden kokonaismäärää ja/tai toiminnalle tyypillisten jätteiden määrää (esim. tietyn prosessin jätteitä). Vaikka ominaisjätemäärä on lähinnä yrityksen oman materiaalitehokkuuden yksi mittari, voidaan YLVAn kautta kuitenkin kerätä tietoja eri toimialojen ominaisjätemääristä hyödynnettäväksi mm. jätteen synnyn vähentämisessä, kierrätyksen edistämässä ja tutkimuksessa.

Ominaisjätemäärän kirjanpito- ja raportointivelvollisuuden tarkoituksena on lisätä toimijoiden tietoisuutta ja omavalvontaa tuottamistaan jätteistä ja kannustaa jätteen määrän vähentämiseen ja samalla saada tietoa yrityksen materiaalitehokkuuden kehityksestä. Materiaalitehokkaassa tuotannossa

raaka-aineen käyttö, materiaalihävikki ja jätteen määrä on minimoitu. Materiaalitehokkuustoimien jälkeen toiminnan tehostumista voidaan tarkastella ominaisjättemäärän suhteellisenä muutoksena tuotteiden ja syntyvän jättemäärän suhteen¹¹.

Ympäristöluvanvaraisen jätteen tuottajan tulee raportoida jätelain 119.1§ ja jäteasetuksen 33 §:n 3 ja 4 momentin mukaan jätteen ominaisjättemäärä, mikäli **jätettä syntyy vähintään 100 tonnia vuodessa**. Ominaisjättemäärä raportoidaan omalla lomakkeella. Ominaisjättemäärä raportoidaan toimipaikkakohtaisesti YLVA-kohteittain. Ominaisjättemäärän raportointivelvollisuus ei koske jätteenkäsittelijöitä. Mikäli toiminnassa syntyy sellaisia jätteitä, jotka eivät varsinaisesti liity ympäristöluvalliseen toimintaan (kuten sosiaalitulojen umpisäiliölietteet tai teollisuuslaitosten yhteisen ruokalan jätteet), ei näitä ole tarpeen laskea syntyviin jättemääriin eikä ominaisjättemääräkertymään. Myöskään toiminnasta poikkeukselliset jätteet, kuten esim. tiettyinä vuonna syntyneet rakennus- ja purkujätteet tai pilaantuneet maa-ainekset eivät ole sellaisia toistuvia jätteitä, joiden syntymäärää olisi tarkoituksenmukaista laskea mukaan toiminnan ominaisjättemäärään.

Joissakin toiminnoissa, kuten turvetuotannossa, eläinsuojissa, turkistarhoissa, sekä joissain muun luvanvaraisuuden perusteella olevissa pienemmissä toiminnoissa syntyy harvoin jätettä yli 100 tonnia vuodessa, jonka vuoksi kyseisillä toimialoilla ei lähtökohtaisesti ole raportointivelvollisuutta ominaisjättemäärästä. Myöskään satamien omasta toiminnasta (muut kuin alusjätteet) syntyy harvoin jätettä yli 100 t/v, jolloin voidaan katsoa, että ominaisjättemäärän raportointivelvollisuus ei koske lähtökohtaisesti myöskään satamia. Mikäli 100 tonnin jättemäärän raja kuitenkin toistuvasti ylittyy vuosittain, tulisi ominaisjättemäärää seurata ja raportoida.

Ominaisjättemääriä koskeva kirjanpitovelvollisuus astui voimaan vuoden 2022 tiedoista lähtien. Kirjanpitotiedot tulee pyydettäessä esittää valvovalle viranomaiselle. Ominaisjättemäärätiedot raportoidaan ensimmäisen kerran vuonna 2024 vuoden 2023 tiedoista. Vuoden 2022 ominaisjättemäärä tallennetaan kirjanpitoon ja se tulee esittää valvovalle viranomaiselle pyydettäessä.

---

¹¹ Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus: Materiaalitehokkuus –opas toiminnanharjoittajille.

Laitoksen ominaisjättemäärä ?

Kokonaisjättemäärä suhteessa toiminnan laajuuteen ?

SYNTYNEET
JÄTTEET

VOUSSI	JÄTTEEN KOKONAISMÄÄRÄ	JÄTEMÄÄRÄN YKSIKKÖ	MUUTTUJA	MUUTTUJAN ARVO	OMINAISJÄTEMÄÄRÄ	OMINAISJÄTEMÄÄRÄN YKSIKKÖ
2024		t/v				

X POISTA

Syntyneen jätteen kokonaismäärä * ? t/v kg/v

Muuttuja * ?
 Muuttujan yksikkö * ?
 Muuttujan arvo * ?

Lisätiedot ?

Toiminnalle tyypillisten jätteiden määrä suhteessa toiminnan laajuuteen ?

TOIMINNALLE TYYPILLISET
JÄTTEET

VOUSSI	JÄTTEEN MÄÄRÄ	JÄTEMÄÄRÄN YKSIKKÖ	TÄSMENNE	MUUTTUJA	MUUTTUJAN ARVO	OMINAISJÄTEMÄÄRÄ	OMINAISJÄTEMÄÄRÄN YKSIKKÖ
2024		t/v					

X POISTA

Toiminnalle tyypillisten jätteiden määrä * ? t/v kg/v
 Täsmennä toiminnalle tyypillisiä jätteitä * ?

Muuttuja * ?
 Muuttujan yksikkö * ?
 Muuttujan arvo * ?

Lisätiedot ?

Kuva 23 Laitoksen ominaisjättemäärä -lomake

Lomakkeella on kaksi raportointitaulukkoa, joista voi täyttää vain toisen tai molemmat sen mukaan, miten taulukot soveltuvat kyseiseen toimintaan. Tarvittaessa toisen rivin voi poistaa ”poista” painikkeella Ominaisjättemäärän yksikkö näytetään kilogrammoissa valittua muuttujaa kohden vuodessa.

- Ensimmäiseen taulukkoon raportoidaan **kokonaisjättemäärä suhteessa toiminnan laajuuteen**, joka tarkoittaa normaalitoiminnassa syntyvien jätteiden kokonaismäärä (mukaan lukien toimiston ja eri prosessien jätteet) suhteutettuna valittuun muuttujaan. Syntyneen jätteen kokonaismäärän voi raportoida tonneina tai kilogrammoina vuodessa. Oletuksena on valittuna t/v.
- Muuttuja-valikosta valitaan muuttuja, jolla kokonaisjättemäärä jaetaan ominaisjättemäärän laskemiseksi. Jos valittuna on Muu, mikä?, täytettäväksi tulee tekstikenttä, johon on täsmennettävä, mistä muuttujasta on kyse. Muuttujan tulisi pysyä jatkossa samana, jotta ominaisjättemäärän tiedot eri vuosien välillä olisivat vertailukelpoisia.

• Muuttuja* ?

Valitse...

Henkilötyövuosien määrä

• Liikevaihto

Tuotannon määrä

Muu, mikä?

Kuva 24 Ominaisjättemäärä -lomakkeen muuttujat

- Muuttujan yksikkö –valikosta valitaan muuttujan yksikkö (liikevaihdon tapauksessa euroa/v). Jos valittu yksiköksi Muu, mikä?, täytettäväksi tulee tekstikenttä, johon on täsmennettävä, mistä yksiköstä on kyse.
  - Valittavat yksiköt: kg/v, t/v, kpl/v, m/v, m², ha, m³/v, l/v, h/v, vrk/v. euroa/v, hlöä/v, htv, MWh/v, GWh/v, GJ/v, TJ/v, Muu, mikä
- Valittu yksikkö tai muun yksikön täsmenne tulee näkyviin taulukon soluun Muuttujan yksikkö.
- Muuttujan arvo kenttään syötetään valitun muuttujan arvo kyseisenä vuonna. Jos muuttujaksi on valittu esim. liikevaihto, kenttään syötetään liikevaihto raportointivuonna.
- Viimeiseksi kohdaksi tulee vapaaehtoinen Lisätietokenttä. Lisätietoihin on hyvä kirjata tarkemmin, mitä jätteitä kokonaisjättemäärään on sisällytetty ja mitä mahdollisesti jätetty jättemäärän ulkopuolelle (esim. normaalitoiminnasta poikkeavat jätteet)
- Ominaisjättemäärä lasketaan automaattisesti taulukon soluun: kokonaisjättemäärä (kg) jaettuna muuttujan arvolla. Taulukossa yksikkönä näkyy kg/valittu muuttuja, esim. kg/euro/v.
- Taulukkoon tuodaan edellisten vuosien raportointitiedot omille riveilleen. Rivin lopussa olevasta nuolesta saa avattua raportointikentät. Vain raportointivuoden tietoja voi muokata.

Toiseen taulukkoon raportoidaan toiminnalle tyypillisten jätteiden määrä suhteessa toiminnan laajuuteen. Tämä suositeltavampi taulukko täytettäväksi silloin, kun halutaan seurata tietyn prosessin ominaisjättemäärää.

- Ensimmäiseen taulukkoon verrattuna ainoana erona on kohta, johon on täsmennettävä, mitä toiminnalle tyypillisillä jätteillä tarkoitetaan (eli esim. tietyn keskeisen tuotantoprosessin jätteet).
- Ominaisjättemäärä lasketaan automaattisesti taulukon soluun: toiminnalle tyypillisen jätteen määrä jaettuna muuttujan arvolla.

4 Jäteraportoinnin lisäohjeita

4.1 Rakenteisiin hyödynnetty jäte

Maarakentamisessa/rakenteissa hyödynnetyt jätteet kirjataan kyseiselle osiolle hyödyntämiskoodilla.

Kaatopaikalla hyödynnetyt jätteet kirjataan aina kaatopaikkaosiolle hyödyntämiskoodilla ja hyödyntämismenetelmä kuvataan sanallisesti mahdollisimman tarkkaan.

4.2 Ympäristöluvanvaraisten kohteiden alueella maarakentamisessa hyödynnetty jäte

Ympäristöluvallisella laitoksella Mara-asetuksen nojalla hyödynnetyt jätteitä ei kirjata laitoksen jäteraportoinnin yhteydessä vaan raportointi tehdään MARA-asetuksen mukaisella loppuraporttilomakkeella.

Mikäli laitos tuottaa MARA-asetuksen mukaista jätettä hyödynnettäväksi maarakentamisessa MARA-asetuksen nojalla, kirjataan jäte lähtevän jätevirran lomakkeella hyödyntämiskoodilla R5.2. Jätelajin kuvailuun kirjataan esim. ”murskattu betonijäte” ja käsittelymenetelmän kuvailuun esim. ”hyödynnetty kenttärakenteissa”. Mikäli laitoksella hyödynnetään jätteitä maarakentamisessa ympäristöluvalla, kirjaus normaalien raportointikäytäntöjen mukaan.

4.3 Epäkurantit jätevesiviemäriin johdettavat nestemäiset tuote-erät (jätteet)

Lainsäädäntö:

- Jätedirektiivin mukaan jätevesi on lähtökohtaisesti jätettä, mutta voidaan tietyissä tapauksissa jättää direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle (eli ei jätettä):
  - o Jätelaki 3 §: Jätevesi ei kuulu jätelain soveltamisalan piiriin siltä osin, kuin siitä säädetään muualla laissa (mm. ympäristönsuojelulaissa, vesilaissa ja vesihuoltolaissa).
  - o Esim. YSL 27 §:n 2 momentti, kohdat 1 ja 2 > vesistöön johdettava vesi ei ole jätettä, koska säädetään YSL:n perusteella
  - o Yhdyskuntajätevesiasetus (888/2006): Sovelletaan YSL:n mukaisiin luvanvaraisiin yhdyskuntajätevesien käsittelyyn ja johtamiseen. Teollisuusjäteveden määritelmä: ”Teollisuustuotantoon tai muuhun elinkeinon harjoittamiseen käytetyn kiinteistön jätevesi, joka ei ole talousvettä tai hulevettä.”> Teollisuusjätevesi ei ole jätettä
  - o Vesihuoltolaki (119/2001): Säädetään asutuksen vesihuoltoon ja hulevesiin (sade- ja sulamisvedet) > ei jätettä

Ohjeistus:

- Viemäriin johdettavat jätteet kuuluvat jäteseurannan piiriin, eivät kuitenkaan jätevedet eivätkä sisäiseen kierrätykseen käytettävät rejektivedet.
- Esim. juomatehtaiden/muut nestemäiset epäkurantit jätevesiviemäriin johdettavat tuotteet (sis. myös häiriötilanteet) eivät ole teollisuusjätevettä > ovat jätettä
- Kirjataan lähtevään jätevirtaan R12.2 koodilla (jätevesiviemäriin johdettuna/säiliöautolla jätevedenpuhdistamolle vietynä)
- valitaan jäteluettelosta toimialakohtainen nimikeryhmä ja sieltä ”kulutukseen ja jalostukseen soveltumattomat aineet”
- lasketaan mukaan ominaisjättekertymään
- hyödynnettäväksi menevät sivutuotteet (jotka hyväksytyt joko ympäristöluvassa/valvojan lausunnolla) eivät ole jätettä, eivätkä kuulu jäteseurannan piiriin.
- Jätteenä vastaanotettu vesi (esim. öljyinen vesi), joka on puhdistettuna jätevetenä johdettu viemäriin/vesistöön, muuttuu viemäriin johdettaessa yhdyskuntajätevesiasetuksen (tai vesistöön johdettaessa ympäristönsuojelulain) soveltamisalan piiriin. Näin ollen kyseinen jätevesi ei enää

viemäriin/vesistöön johdettaessa kuulu jätelain soveltamisalan piiriin, eikä siihen sovelleta mm. jätelain kirjanpito- ja raportointivelvollisuuksia. Tällainen jätevesi tulee raportoida YLVAn "Vesiensuojelu, kuormitus" lomakkeelle.

5 Lomakkeen tarkistaminen ja lähettäminen

Tietyissä koodivalintatilanteissa lomakkeelle ilmestyy punaisia heräte- ja/tai sinisiä muistutuslaatikoita ohjaamaan jätelomakkeiden koodien oikeaoppista käyttämistä. Herätteitä osoittaa rivin oikeassa reunassa sijaitseva punainen huutomerkkikolmio. Ennen lomakkeen lähettämistä (ja raportoinnin aikana) tulee käydä läpi lomakkeilla mahdollisesti olevat herätteet ja muistutukset. Mikäli tuot lomakkeelle tietoja Excelin kautta, herätteet eivät näy Excelissä, vaan vasta kun tiedot tuodaan lomakkeelle.

5.1 Herätteet ja muistutukset lomakkeiden tarkistamiseen

Rivin perässä oleva huutomerkkikolmio -merkki tarkoittaa, että rivillä on huomioita, jotka eivät kuitenkaan estä lomakkeen lähettämistä. Huomiorivit tulisi kuitenkin käydä läpi ja tarkistaa, onko riveillä jotain korjattavaa. Mikäli punaisen laatikon infotekstin ohjeistuksen mukaan syötetyssä koodissa on jotain korjattavaa ja korjaus tehdään, punainen heräteteksti häviää. Tietyissä tapauksissa virhettä ei kuitenkaan ole, jolloin teksti jää edelleen näkyviin, eikä sitä voi poistaa.

Siniset laatikot ovat muistutuksia, jotka eivät poistu.

• Jätteet

LOW-KOODI	KUVAUS JÄTELAJISTA	KOKONAISPAINO (t/v)	KUIVA-AINE (%)	JÄTTEEN SIIJOITUS (R/D-KOODI)	TOIMINTA, JOSSA JÄTE ON SYNTYNYT	R/D-KOODI	KÄSITTELYMENETELMÄN KUVAILU	VASTAANOTTAJA	KUNTA / MAA		
200304	Sakokaivoliete	2024	2024	1	Ei	1.0	4 Yhdy	R12.2	Jätevedenpuhdist		21
200306	Viemäreiden puhdis			1	ET	1.0	1 Maa-	R12.2			22

❗ Ilmoittamasi Low-koodi kuuluu nimikeryhmään 20 "Yhdyskuntajätteet". Valitse toiminnaksi, jossa jäte on syntynyt "4 Yhdyskunnat" tai tarkista Low-koodi. 20-alkuisia LoW-koodeja voi kuitenkin käyttää yritysten jätteisiin silloin, mikäli toimialakohtaisista tai 14-16 alkuisista nimikeryhmistä ei löydy sopivaa LoW-koodia ja jäte laadultaan ja määrältään vastaa asumisessa syntyvää jätettä, esim. 200301 polttokelpoinen sekajäte. Mikäli kyse vaarattomasta hiekanerotuskaivon hiekasta (20 03 06), valitaan näille oman toimialan mukainen toiminta-koodi.

❗ Tarkista POP-jätetieto. Epäselvissä tapauksissa voi valita "Ei tietoa". Mikäli valittu "Ei tietoa", tulisi seuraavaa raportointia varten kyseisistä jätteistä selvittää, onko kyse POP-jätteestä vai ei. Kokonaisia laitteita, esim. Romuajoneuvoja tai SER:iä ei pidetä POP-jätteenä, vaan vasta niistä poistettuja osia, jotka mahdollisesti sisältävät POP-yhdisteitä. Mikäli on tiedossa, että kyseessä ei ole POP-jäte, ei asian osoittamiseksi jätteestä tarvitse tehdä POP-yhdisteiden analyysitutkimuksia. Jätetyypistä riippuen voi asian osoittamiseksi olla tarpeen teettää tarkemmat analyysit, sillä analysointi antaa kuitenkin aina tarkimman määritelmän, onko jokin POP-jätettä vai ei.

ℹ️ Huomioi, että kuiva-aineprosenttiosuus-kohtaan kirjataan jätteen kuiva-aineen prosentuaalinen osuus, ei kosteuspitoisuutta.

[KOPIOI RIVI 22](#) [POISTA RIVI 22](#)

• Jätteenimike (LoW-koodi)

• Jätteen sijoitus (R/D-koodi)*

Kuva 25 Esimerkki lomakkeiden täyttämisen yhteydessä tulevista herätteistä ja muistutuksista.

5.2 Lomakkeen lähettäminen

Kun kaikki lomakkeet on täytetty ja tallennettu ”Valmis lähetettäväksi”, ne käydään lähettämässä ”Lähettäminen” -välilehdeltä.

i Jos huomaat virheitä aiemmin raportoiduissa tiedoissa, ota yhteyttä ELY-keskuksen vastuuvaijojaan.

LOMAKKEIDEN TÄYTTÄMINEN
LÄHETTÄMINEN
ARKISTO
ASIOINTIOIKEUDET

Voit esikatsella lomaketta luomalla siitä pdf:n tai excelin

LOMAKE	PISTEEN KUVAUS	JAKSON ALKUPVM	JAKSON LOPPUMISPVM	TILA	ESIKATSELU
Toiminnassa syntyvät jätteet	Jätteenkäsittelyalueelta lähtevät jätteet.	01.01.2024	31.12.2024	✓ Valmis lähetettäväksi	PDF EXCEL

LÄHETÄ KÄSITTELYYN

Kuva 26 Lähettäminen -välilehti

Ennen käsittelyyn lähettämistä voit ladata lähetettävän version omalle koneelle joko pdf- tai tietyillä lomakkeilla myös excel-tiedostona. Excel-tiedostossa voi muokata rivien korkeuksia ja leveyksiä sekä poistaa tarpeettomia sarakkeita. Huom! Lähetetyn raportin Exceliä ei voi käyttää seuraavan vuoden raportoinnin pohjana (katso kpl 1.1 Excelin hyödyntäminen raportoimisessa). Excel-tiedostot on saatavilla seuraavista lomakkeista:

- Toiminnassa syntyvät jätteet
- Toiminnassa hyödynnetyt ja käsitellyt jätteet
- Toiminnassa hyödynnetyt ja käsitellyt jätteet, kaatopaikka
- Varastoidut jätteet
- Elintarvikealan toimijoiden raportointi elintarvikejätteestä

Jokaisesta lähetetystä lomakkeesta tulee kaksi kuittausviestiä. Yksi viesti siitä, että lomake on onnistuneesti lähtenyt ja toinen siitä, että lomake on vastaanotettu (tässä näkyy myös käsittelevän viranomaisen nimi).

Lähettämisessä on ollut ruuhka-aikoina hieman hitautta, joten ennen kuin yrittää lähettää lomakkeita uudelleen, on hyvä odottaa hieman sekä tarvittaessa päivittää sivu osoitesivun ”päivitä” napista tai painamalla Ctrl+F5 tupla- tai triplalähetysten välttämiseksi.

Kun lomake on lähetetty, se siirtyy Arkisto -välilehdelle, josta voi myös ladata lomakkeen omalle koneelle pdf- tai Excel-muodossa.

LOMAKKEIDEN TÄYTTÄMINEN

LÄHETTÄMINEN

ARKISTO

ASIOINTIOIKEUDET

Voit esikatsella lomaketta luomalla siitä pdf:n tai excelin

LOMAKE	PISTEEN KUVAUS	JAKSON ALKUPVM	JAKSON LOPPUMISPVM	TILA	LÄHETETTY	
Toiminnassa syntyvät jätteet	Jätteenkäsittelyalueelta lähtevät jätteet.	01.01.2024	31.12.2024	📧 Lähetetty	12.03.2025	PDF EXCEL

Kuva 27 Lähetetyn lomakkeen lataaminen omalle koneelle arkisto -välilehdeltä.